

ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

**Η ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕ ΤΗ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**

Όνομα: Κυριακή Σωτηρίου

Επιβλέπων Καθηγητής: Εμμανουήλ Μαματζάκης

ΕΤΟΣ 2019-2020

Περίληψη

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το ζήτημα της συγχώνευσης της Ελληνικής και Συνεργατικής Τράπεζας. Προς αυτό το σκοπό, η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος, το θεωρητικό, εξετάζονται σε θεωρητικό πλαίσιο η λογική πίσω από τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις, ενώ μετά δίνεται έμφαση στο τοπίο του τραπεζικού συστήματος της Κύπρου. Ένα κεφάλαιο αφιερώνεται στην μείωση των υποκαταστημάτων και την ηλεκτρονική τραπεζική, ενώ μετά γίνεται βιβλιογραφική επισκόπηση. Τέλος, παρουσιάζονται οι επιπτώσεις τόσο στις τράπεζες όσο και στην πραγματική οικονομία. Το δεύτερο μέρος, το εμπειρικό επικεντρώνεται στις επιπτώσεις της συγχώνευσης και στην αποτύπωση της γνώμης των καταναλωτών για το όφελος που είχε μία τέτοια κίνηση. Η εργασία ολοκληρώνεται με συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των ως άνω ζητημάτων.

Abstract

This essay deals with the issue of the merger of the Hellenic and Cooperative Bank. To this end, the work is divided into two parts. In the first part, the theoretical one, the logic behind the cross-border mergers is examined in a theoretical context, while then the emphasis is given to the landscape of the banking system of Cyprus. A chapter is devoted to the reduction of branches and electronic banking, followed by a literature review. Finally, the effects on both banks and the real economy are presented. The second part, the empirical one, focuses on the effects of merging and capturing the opinion of consumers about the benefits of such a move. The work concludes with conclusions drawn from the analysis of the above issues.

Πίνακας περιεχομένων

Πίνακας περιεχομένων4

Εισαγωγή6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι7

1.1 Η λογική πίσω από τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ11

2.1 Το τοπίο στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ13

3.1 Η μείωση των υποκαταστημάτων και η ηλεκτρονική τραπεζική13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV15

4.1 Βιβλιογραφική επισκόπηση15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V17

5.1 Επιπτώσεις στην Ελληνική Τράπεζα17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI21

6.1 Επιπτώσεις στην κυβέρνηση21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII23

7.1 Επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία23

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII26

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ26

8.1 Μέθοδος26

8.2 Δείγμα έρευνας28

8.3 Εργαλείο έρευνας28

8.4 Ανάλυση δεδομένων29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII30

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ30

Συμπεράσματα56

Βιβλιογραφία60

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α66

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ66

Εισαγωγή

Μια πρωτοφανής διαδικασία δημοσιονομικής εξυγίανσης πραγματοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) την τελευταία δεκαετία (McKinsey, 2012 · Credit Suisse, 2010 · EKT, 2007). Η Bank M & As έρχεται σε κύματα και πρόσφατα ήταν στην κορυφή πολλών εταιρικών στρατηγικών θεμάτων. Στην Ελλάδα, η Κεντρική Τράπεζα επιθυμεί να δει προγραμματισμένες φιλικές συγχωνεύσεις στον τραπεζικό τομέα που θα μπορούσαν να ξεκλειδώσουν σημαντικές συνέργειες. Στο ίδιο πνεύμα, η κυβέρνηση της Ελλάδας ενθάρρυνε επίσης τις τράπεζες να επιδιώξουν την ανάκαμψη, να αντιμετωπίσουν την κρίση και να βοηθήσουν την οικονομία να επανέλθει. Πολλοί ακαδημαϊκοί και ερευνητικοί οργανισμοί (π.χ., Bain, 2010 · Leyshon, 2011 · Clayes και Hainz, 2007 · Cargemini, 2006) διαπίστωσαν ότι οι τράπεζες υπερεκτιμούν τις συνέργειες κορυφαίας γραμμής. Οι τράπεζες δεν προσπαθούν να προβλέψουν κοινές δυσαναλογίες (π.χ. απώλεια υφιστάμενων πελατών). Άλλα θέματα περιλαμβάνουν τις υποθέσεις σχετικά με την τιμολόγηση και το μερίδιο αγοράς, την καλύτερη χρήση των σημείων αναφοράς για την εξοικονόμηση κόστους και τη διαμόρφωση πιο ρεαλιστικών εκτιμήσεων για το πόσο χρόνο θα χρειαστεί για να καταγράψουν τις συνέργειες (Bain, 2010). Η διερευνητική έρευνα αποκάλυψε αρκετά στοιχεία που υποδηλώνουν ότι ο μέσος αγοραστής υπερεκτιμά σημαντικά τις συνέργειες που θα μπορούσαν ενδεχομένως να προσφέρουν μια συγχώνευση (McKinsey, 2012, FT, 2010). Οι βασικές συνέργειες περιλαμβάνουν τις οικονομίες κλίμακας (συνέργειες κόστους), τις στρατηγικές βέλτιστης πρακτικής και την κατανομή δυνατοτήτων και το διεγερτικό αποτέλεσμα (δηλαδή "1+1=3") του συνδυασμού σε μεμονωμένες τράπεζες. Εντούτοις, χρειάζεται ελάχιστο σφάλμα κατά την εκτίμηση αυτών των συνεργειών για την αποτυχία της συγχώνευσης στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Πριν από την επίσημη υποχρέωση επιμέλειας, οι αποκτώσες τράπεζες πρέπει να αντιμετωπίσουν σημαντική έλλειψη σημαντικών πληροφοριών (EKT, 2005).

Οι τράπεζες έχουν συνήθως ελάχιστα στοιχεία σχετικά με το στόχο της τράπεζας για να αξιολογήσουν τις συνέργειες καθώς και περιορισμένη πρόσβαση στα ανώτερα διευθυντικά στελέχη, πελάτες και εταίρους / συνεργάτες κλπ. Ακόμη και οι πολύ εξειδικευμένοι και τακτικοί αγοραστές σπάνια συλλαμβάνουν δεδομένα αρκετά συστηματικά ώστε να βελτιώσουν τις εκτιμήσεις τους για την επόμενη διαπραγμάτευση. Επιπλέον, οι εξωτερικοί σύμβουλοι (π.χ. επενδυτικοί τραπεζίτες) σπάνια συμμετέχουν σε λεπτομερή (εκ των κάτω προς τα πάνω) εκτίμηση των

συνεργειών που θα χρειαστούν για την ανάπτυξη σημαντικών σημείων αναφοράς και ακόμη λιγότερες επενδυτικές τράπεζες συμμετέχουν σε λεπτομερείς εργασίες μετά τη συγχώνευση. Οι στρατηγικοί έχουν αναγνωρίσει εδώ και καιρό ότι η στρατηγική προσαρμογή μεταξύ των συγχωνευόμενων τραπεζών αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για τον προσδιορισμό της επιτυχίας ή της αποτυχίας μιας συμφωνίας (Weber, 2011).

Το 1981, οι Levine και Aaronovitch (αναφερόμενοι στον Mylonakis, 2006) ήταν μεταξύ των πρώτων που τόνισαν τη σπουδαιότητα της μελέτης των στρατηγικών και οργανωτικών πτυχών των συγχωνεύσεων και εξαγορών. Οι στρατηγικές ομοιότητες μεταξύ του στόχου και των υποψηφίων βελτιώνουν τις επιδόσεις, παρέχοντας έτσι γενική υποστήριξη στην άποψη ότι οι συγχωνεύσεις μεταξύ στρατηγικά παρόμοιων τραπεζών είναι πιθανόν να αποφέρουν μεγαλύτερα οφέλη από τις συγχωνεύσεις στις οποίες συμμετέχουν οργανισμοί που ακολουθούν διαφορετικές στρατηγικές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.1 Η λογική πίσω από τις διασυννοριακές συγχωνεύσεις

Ο τραπεζικός τομέας της Ευρώπης, ο οποίος αποτελείται από περισσότερα από 20.000 ιδρύματα, παραμένει ασυνήθιστα κατακερματισμένος, αν και έχει σταθεροποιηθεί σε εγχώριο επίπεδο για κάποιο χρονικό διάστημα (FT, 2010). Από το 2000, οι μεγαλύτερες τράπεζες της Ευρώπης έχουν συμμετάσχει σε περισσότερες από 60 συγχωνεύσεις και εξαγορές, αξίας άνω του 1 δισεκατομμυρίου Ευρώ (Bain, 2010). Για τους ακόλουθους βασικούς λόγους, οι περισσότεροι αναλυτές (π.χ. McKinsey, 2012 · 2007 · Deloitte, 2010 · Bain, 2010 · EKT, 2007) αναμένουν τώρα ότι οι διασυννοριακές συμφωνίες μεταξύ τραπεζών δεν θα έχουν τέτοιους δεσμούς. Πρώτον, οι ευκαιρίες εγχώριας εξυγίανσης έχουν εξαντληθεί σε πολλές ευρωπαϊκές αγορές. Στην Ιρλανδία, την Ισπανία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, η τραπεζική αγορά είναι ήδη ιδιαίτερα συγκεντρωμένη και ορισμένες κορυφαίες τράπεζες έχουν φτάσει στο μέγιστο μερίδιο αγοράς που επιτρέπουν οι αντιμονοπωλιακοί κανονισμοί. Για παράδειγμα, στην Ιρλανδία, οι δύο μεγαλύτερες τράπεζες διαχειρίζονται το 80% όλων των τρεχούμενων λογαριασμών. Οι λιγότερο συγκεντρωμένες αγορές της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας και της Ελλάδας εξακολουθούν να έχουν περιθώρια εγχώριας ενοποίησης, αλλά λίγες τράπεζες μπορεί να είναι διαθέσιμες είτε επειδή οι μετοχές τους δεν είναι εισηγμένες, είτε επειδή οι δομές ιδιοκτησίας τους ευνοούν τη συνεχιζόμενη ανεξαρτησία τους (The Economist, 2010). Δεύτερον, οι τράπεζες βρίσκονται υπό τεράστια πίεση για αύξηση των κερδών. Οι τιμές των μετοχών των μεγαλύτερων τραπεζών της Ευρώπης δείχνουν ότι οι μέτοχοί τους αναμένουν αύξηση των κερδών κατά σχεδόν 15% ετησίως κατά τα επόμενα δύο χρόνια. Ωστόσο, πολλοί ερευνητές (π.χ. Robinson, 2010 · JPMorgan, 2009 · Focarelli και Pozzolo, 2008, κλπ.) εκτιμούν ότι η διαθέσιμη ομάδα κερδών ενδέχεται να αυξηθεί μόνο κατά 5-6% ετησίως, αφήνοντας έτσι ένα ετήσιο χάσμα 5- 10 τοις εκατό, ή 150 δισ. Ευρώ, σε όλα αυτά τα χρόνια (FT, 2010).

Συνεπώς, για ορισμένες τράπεζες, η εξοικονόμηση κόστους, μέσω διασυννοριακών συγχωνεύσεων, φαίνεται να είναι ένας δελεαστικός τρόπος για να καλυφθεί αυτό το κενό. Οι χρηματοπιστωτικές αγορές φαίνεται να επιβραβεύουν την κλίμακα. Τα μεγαλύτερα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν γενικά υψηλότερες σχετικές αποτιμήσεις από ό, τι οι μεσαίες τράπεζες (δηλ. με συνολικό ενεργητικό: 50-70 δις Ευρώ). Αλλά οι κορυφαίες τράπεζες πρέπει να συνεχίσουν να αναπτύσσονται γρήγορα για να παραμείνουν στην κορυφή. Τα τελευταία 5-6 χρόνια, η χρηματιστηριακή αξία των δέκα μεγαλύτερων παικτών αυξήθηκε κατά μέσο όρο κατά 20-30% ετησίως (Bain, 2010), κυρίως επειδή τα οικονομικά οφέλη από τις διεθνείς

συμφωνίες είναι απίθανο να είναι τόσο υψηλά όσο εκείνων των εγχώριων ομολόγων τους. Η Καθαρή Παρούσα Αξία (ΚΠΑ) των συνεργιών στις εγχώριες συναλλαγές μπορεί να είναι συνήθως 10-25% της αξίας του μικρότερου μέρους, αλλά η έρευνα από τον McKinsey (2007) δείχνει ότι οι συνεργίες από τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις σπάνια θα μπορούσαν να υπερβούν το 5%. Οι εταίροι σε μια εγχώρια συγχώνευση έχουν γενικά αλληλοεπικαλυπτόμενα δίκτυα υποκαταστημάτων, οπότε η συγχωνευμένη τράπεζα μπορεί να κλείσει αρκετά υποκαταστήματα χωρίς να χάσει σημαντικό αριθμό πελατών. Μπορεί επίσης να συνδυάσει τα κεντρικά γραφεία και τα συστήματα πληροφορικής. Όμως, στις διασυνοριακές συναλλαγές, οι ευκαιρίες αυτές είναι μικρότερες και δυσκολότερες και πιο δαπανηρές (Clayes and Hainz, 2007). Επίσης, ορισμένες τράπεζες λειτουργούν σε στρώματα παλαιότερων συστημάτων που δημιουργήθηκαν χαστικά με την πάροδο του χρόνου χωρίς σαφή οδικό χάρτη, εξαιτίας του κακού σχεδιασμού, των αναστατωτικών γεγονότων ή της έλλειψης επενδύσεων στη διακυβέρνηση και την τυποποίηση. Όταν μια τράπεζα με ένα μη ανακατασκευασμένο επιχειρησιακό μοντέλο επιχειρεί να ενσωματώσει μια άλλη τράπεζα, το έργο της αντιστοίχισης των συστημάτων τους μπορεί να είναι τόσο τρομακτικό ώστε η διοίκηση να συνεχίσει να λειτουργεί δύο ουσιαστικά χωριστές τράπεζες δίπλα δίπλα, αποτυγχάνοντας να αποφέρει εξοικονόμηση κόστους και νέα έσοδα δικαιολογεί τη συγχώνευση (Deloitte, 2010). Οι συνέργειες από τη διασυνοριακή εξαγορά θα ήταν πολύ μικρές για να δικαιολογήσουν ένα ενδεχόμενο ασφάλιστρο που θα έπρεπε να καταβάλει η απορροφούσα τράπεζα στους μετόχους της εξαγοραζόμενης τράπεζας. Οι μόνες συμφωνίες που έχουν οικονομικό νόημα είναι οι συγχωνεύσεις μεταξύ τραπεζών σχεδόν ισοδύναμων, για τις οποίες δεν θα έπρεπε να καταβληθεί καμία πριμοδότηση (Credit Suisse, 2010). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότερες τράπεζες στην Ανατολική Ευρώπη διαπραγματεύονται επί του παρόντος σημαντικά κάτω από τη λογιστική αξία (SNL, 2012).

Για τέτοιου είδους συμφωνίες, τα πιθανά οικονομικά οφέλη φαίνονταν μέχρι στιγμής πολύ μικρά για να πείσουν και τις δύο πλευρές να αντιμετωπίσουν καταστροφικές επιλογές όπως το πού θα βρεθεί το κεντρικό γραφείο και ποιος θα πρέπει να υπηρετεί ως διευθύνων σύμβουλος. Η έρευνα της EKT (2005) επεσήμανε ότι υπάρχουν σαφή οφέλη στην απόδοση μετά τη συγκέντρωση, ιδίως στην περίπτωση των διασυνοριακών συγχωνεύσεων και εξαγορών. Όσον αφορά την επίδραση της στρατηγικής συνάφειας στις επιδόσεις, αυτή η έρευνα έδειξε ότι οι ευρείες ομοιότητες μεταξύ των συγχωνευόμενων τραπεζών προάγουν τη βελτίωση των επιδόσεων, αν και

υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ εγχώριων και διασυνοριακών συγχωνεύσεων και εξαγορών.

Οι στρατηγικές αποδοτικότητας και καταθέσεων των συγχωνευόμενων εταιρών βελτιώνουν την απόδοση, ιδίως για διασυνοριακές συγχωνεύσεις και εξαγορές. Για τις εγχώριες συγχωνεύσεις, η έρευνα της ΕΚΤ (2005) αποκάλυψε ανισότητες απόδοσης στις αποδοχές και στις στρατηγικές δανείων / καταθέσεων, ενώ διαπιστώθηκε ότι οι διαφορές στην κεφαλαιοποίησή τους και στις επενδύσεις στην τεχνολογία και την οικονομική καινοτομία βελτιώνουν την απόδοση. Αντιστρόφως, για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις και εξαγορές, οι διαφορές στις στρατηγικές δανειοδότησης και πιστωτικού κινδύνου αυξάνουν την απόδοση, ενώ η έλλειψη συνοχής στις στρατηγικές κεφαλαιοποίησης, τεχνολογίας και χρηματοοικονομικής καινοτομίας είναι αντιπαραγωγικές από την άποψη των επιδόσεων. Ως εκ τούτου, θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι αυτό υποστηρίζει τις συχνά αναφερθείσες δυσκολίες ενσωμάτωσης των τραπεζών με πολύ διαφορετικούς στρατηγικούς προσανατολισμούς. Τα ευρήματα αυτά ταιριάζουν με τη διαδικασία δημοσιονομικής εξυγίανσης που παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια στην ΕΕ (BCG, 2009).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

2.1 Το τοπίο στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου

Συνιστά επακόλουθο να μεταβάλλονται οι περιστάσεις στην οικονομία και στο κοινωνικό σύνολο, όπως και να σημειώνουν πρόοδο και να καθαιρούνται με το πέρασμα του χρόνου. Η οικονομία είναι κυκλική, με τους θετικούς αναπτυξιακούς ρυθμούς και τα διαστήματα υποχώρησης. Το διακύβευμα και το στοίχημα στο διάστημα «ευφορίας» και ανάπτυξης είναι να δημιουργείται ένα σχέδιο τακτικής το οποίο ακολουθώντας να δημιουργεί δυνατότητες απορρόφησης οποιωνδήποτε στην πορεία υφesiακών δονήσεων – άρα να είναι η περίοδος ύφεσης ενός χρονικού διαστήματος υγιούς τροποποίησης, έως την επόμενη επαναφορά (Γιασεμίδης <http://www.sigmalive.com>).

Οι μεταβολές στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου τα τελευταία δέκα χρόνια είναι πολύ μεγάλες. Παραδείγματος χάριν, κανείς δε θα σκεφτόταν πριν από μια δεκαετία πως στην εποχή μας δεν θα υπήρχε Λαϊκή Τράπεζα και Συνεργατισμό (Γιασεμίδης <http://www.sigmalive.com>).

Εκτός των λαθών και παραλείψεων τα οποία έγιναν μέσα από τις χωρίς όρια πιστωτικές κάρτες και τις αμφιβόλου ποιότητας επενδύσεις των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, μεγάλο ρόλο στην πορεία των πραγμάτων ήταν και η μεταβολή στο εποπτικό πεδίο (ως άνω).

Η Ελλάδα ως μέλος της Ευρωζώνης είχε την υποχρέωση να τηρήσει τους ευρωπαϊκούς κανόνες, όπου έπειτα από τη χρηματοπιστωτική ύφεση έγιναν πιο

αυστηροί, μολονότι καίρια τροπή ήταν η διακίνηση της εποπτείας των συστημικών τραπεζών στον συνεκτικό μηχανισμό εποπτείας (ως άνω).

Να υπενθυμιστεί πως έως το 2013 η έννοια των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) όπως γινόταν στην Κύπρο δημιουργούσε στρεβλώσεις, δηλαδή ότι ένα δάνειο ακόμη κι αν ήταν χρόνια σε καθυστέρηση, συνέχιζε να είναι εξυπηρετούμενο αν η αξία των εξασφαλίσεων (ο τρόπος καθορισμού της αξίας τώρα έχει ανατραπεί) κάλυπτε το ποσό του δανείου. Πιθανόν η μεταβολή του ορισμού θα έπρεπε να είχε γίνει βαθμιαία από το 2008, όταν η χώρα εισχώρησε στην Ευρωζώνη και όχι ξαφνικά το 2013. Είναι απαραίτητο να τονιστεί ότι το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο - και πριν από το 2013- έκανε αναφορές για την αδύναμη έννοια των ΜΕΔ που ασπαζόταν η Κύπρος (ως άνω).

Επισφάλεια συνιστά η διαφοροποίηση μεταξύ του ποσού του δανείου και της αξίας των εξασφαλίσεων που καλύπτουν το δάνειο. Η μεταβολή της έννοιας των ΜΕΔ σε δάνεια σε καθυστέρηση 3 μηνών κατεύθυνε στο να αυξηθούν οι επισφάλειες, υπό την προϋπόθεση ότι το μερίδιο μη τήρησης των υποχρεώσεων είναι αυξημένο για τα ΜΕΔ. Ταυτόχρονα η μεταβολή του τρόπου υπολογισμού της αξίας των υποθηκών προσανατόλισε σε ενίσχυση των επισφαλειών και της ανάγκης των τραπεζών σε κεφάλαια (Γιασεμίδης <http://www.sigmalive.com>).

Πριν από τη χρηματοπιστωτική ύφεση, η αξία των υποθηκών υπολογιζόταν από αυτόνομους εκτιμητές σύμφωνα με τη συγκριτική μέθοδο ως επί το πλείστον, εξέταζαν την τιμή ανά τετραγωνικό των τελευταίων αγοραπωλησιών στο ίδιο μέρος όπου ήταν το υποθηκευμένο ακίνητο. Ήδη ο υπολογισμός της αξίας των υποθηκών διενεργείται με τη χρήση ειδικών μοντέλων, τα οποία πέρα από τα μακροοικονομικά στοιχεία και δείκτες, συνυπολογίζουν το διάστημα που μπορεί το τραπεζικό ίδρυμα να ανακτήσει την υποθήκη. Και σ' αυτό το σημείο υπήρξε ο μεγάλος διάλογος για το νομοθετικό πεδίο των εκχωρήσεων και την προοπτική των τραπεζών να προχωρήσουν σε αυτές (ως άνω).

Το 2015 έγινε η πρώτη νομοθετική αλλαγή, έπειτα από αξίωση της Τρόικας και αφού το τότε πλαίσιο στην ουσία δεν έδινε την ευκαιρία για εκποιήσεις, ενώ το καλοκαίρι φέτος οι διατυπώσεις έγιναν περισσότερο δραστικές (εφόσον τα στατιστικά στοιχεία κατέδειξαν ότι οι εκποιήσεις που έγιναν ήταν πάρα πολύ λίγες, εξαιτίας των εμποδίων που υφίσταντο στους νόμους) (ως άνω).

Συνέπεια των προαναφερόμενων μεταβολών ήταν να συνεχιστούν οι πιέσεις για πιο αποτελεσματικές λύσεις στο ζήτημα των ΜΕΔ. Η τελευταία γνωστοποίηση από

χρηματοπιστωτικό φορέα της χώρας για πώληση χρηματοπιστωτικών διευκολύνσεων σε επενδυτικό ταμείο είναι απόρροια των συγκεκριμένων πιέσεων. Για την αποπεράτωση της εν λόγω μεταβολής ήταν απαραίτητη η εκ νέου αλλαγή των νόμων σχετικά με τις πωλήσεις δάνειων αλλά και την εκχώρηση κινήτρων για ανταλλαγή χρέους με ακίνητα (Γιασεμίδης <http://www.sigmalive.com>).

Η πώληση δανείων δίνει τη δυνατότητα στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα να αποδεσμευτεί από τα ΜΕΔ, άμεσα, εκχωρώντας τα πάραυτα με μεγάλη έκπτωση προς τον αγοραστή (ως άνω).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

3.1 Η μείωση των υποκαταστημάτων και η ηλεκτρονική τραπεζική

Το 2013 υπήρξε η πρώτη μεγάλη συγχώνευση τραπεζών, με τα υποκαταστήματα να μειώνονται δραστικά λόγω των συνεργειών που αναπτύχθηκαν. Αυτό οδήγησε στον περιορισμό του κόστους σε ενοίκια, έξοδα συντήρησης και το κόστος της ετήσιας φθοράς των κτηρίων. Απώλεια σίγουρα για την κοινωνία, ο περιορισμός των θέσεων εργασίας και η αλλαγή των συνηθειών (Γιασεμίδης <http://www.sigmalive.com>).

Το αποτέλεσμα αυτής της διατύπωσης, πέντε χρόνια μετά, καταδεικνύει ότι όντως η οικονομία μπορεί να δουλέψει κανονικά και με λιγότερα υποκαταστήματα. Ο δεύτερος μεγάλος συγκερασμός θα αποπερατωθεί την επόμενη χρονική περίοδο

καθιστώντας το τραπεζικό σύστημα της χώρας μικρότερο ως προς τον αριθμό των χρηματοπιστωτικών φορέων που επιχειρούν στην Κύπρο (ως άνω).

Ο συγκερασμός του «καλού κομματιού» του Συνεργατισμού με την Ελληνική Τράπεζα, αν και έχει συναφή ιδιομορφίες με την πρώτη συγχώνευση του 2013, είναι διαφορετικός. Πρωτίστως τα μεγέθη είναι ανόμοια, η συγχώνευση γίνεται μόνο με το «καλό» τμήμα του Συνεργατισμού και η διατύπωση έχει συμφωνηθεί ανάμεσα στα δύο μέρη (δεν υπάρχουν ούτε διατάγματα ούτε διατύπωση εξυγίανσης) (ως άνω).

Ακόμη, σε αρκετά σημεία η συγχώνευση συμπληρώνει «κενά» των δύο φορέων. Παραδείγματος χάριν, η Ελληνική επιζητούσε αύξηση του μεριδίου αγοράς, γεγονός το οποίο κατορθώνει μέσα από την απόκτηση των «καλών» δανείων του Συνεργατισμού (μεγάλο μέρος είναι στεγαστικά), ενώ ο Συνεργατισμός μόλις πρόσφατα είχε δημιουργήσει τμήμα διεθνών επιχειρήσεων. Επιπροσθέτως, με το συμπλήρωμα αυτών των δανείων, το ποσοστό ΜΕΔ της Ελληνικής ελαττώνεται (ως άνω).

Είναι βέβαιο πως θα χρειαστεί χρόνος για την ολοκληρωμένη συγχώνευση, με τις μεταβολές στα υποκαταστήματα, τα ηλεκτρονικά συστήματα και την απορρόφηση του επιτελείου, αλλά είναι αναμενόμενο να δημιουργηθούν συνέργειες. Όσον αφορά την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, το τελευταίο διάστημα, τραπεζικά ιδρύματα του τόπου προέβησαν σε συγκεκριμένες αυξήσεις των υπηρεσιών που παρέχονται, ούτως ώστε οι πελάτες τους να κάνουν περισσότερη χρήση της ηλεκτρονικής τραπεζικής (οι τροπές στο διεθνή χώρο διαπιστώνουν ότι κινούμαστε σε ολοκληρωμένη αυτοματοποίηση ειδικών τραπεζικών υπηρεσιών) (ως άνω).

Με βάση τα στατιστικά στοιχεία, η καλύτερευση του οικονομικού κλίματος στην Κύπρο προσανατολίζει σε αύξηση στη ζήτηση για νέο δανεισμό. Αν και τα τραπεζικά ιδρύματα έχουν στη διάθεσή τους μεγάλο αριθμό αποθεμάτων ρευστότητας, τα δάνεια διενεργούνται πολύ προσεκτικά, ενώ τα χαρτιά που χρειάζονται έχουν αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό (Γιασεμίδης <http://www.sigmalive.com>).

Επισημαίνεται πως για να πραγματοποιηθεί η δανειοδότηση είναι απαραίτητο να υφίσταται ολοκληρωμένο πλάνο εξόφλησης, συνδρομή ιδίων κεφαλαίων από τον δανειζόμενο (για όσους έχουν αυτά τα κεφάλαια) και η δόση να μη συνιστά ένα μεγάλο ποσοστό από τις μηνιαίες απολαβές ή κέρδη εφόσον κάνουμε λόγο για εταιρείες (ως άνω).

Η αποκλιμάκωση του ποσοστού των ΜΕΔ από τα δύο, πια, πιο μεγάλα Κυπριακά τραπεζικά ιδρύματα προσδοκείται να δημιουργήσει δυνατότητες εκχώρησης κι άλλων δανείων, αλλά επουδενί αυτή η δανειοδότηση δεν συνάδει με την πιστωτική επέκταση προ του 2013 (ως άνω).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

4.1 Βιβλιογραφική επισκόπηση

Η Ελληνική Τράπεζα ανακοίνωσε την 3η Σεπτεμβρίου του 2018 την ολοκλήρωση της απόκτησης ορισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Συνεργατικής Τράπεζας Κύπρου ιδρύοντας την εταιρεία ως κυρίαρχη τράπεζα λιανικής και μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στην Κύπρο. Σε συνέχεια της ανακοίνωσης της Εταιρείας στις 25 Ιουνίου 2018, η Εταιρεία υπέγραψε τη συμφωνία μεταβίβασης επιχειρήσεων για να αποκτήσει ουσιαστικά όλες τις δραστηριότητες της Συνεργατικής Τράπεζας Κύπρου συμπεριλαμβανομένων των συναφών εργασιών δανεισμού, κατάθεσης και παροχής άλλων τραπεζικών υπηρεσιών, την έκταση που περιλαμβάνει τα αποκτώμενα περιουσιακά στοιχεία (το «Ενεργητικό») και τις αναληφθείσες υποχρεώσεις, όπως αυτές πραγματοποιήθηκαν από την Συνεργατική Τράπεζα Κύπρου. Τα Περιουσιακά Στοιχεία περιλαμβάνουν ένα χαρτοφυλάκιο δανείων που εκτελούνται πρωτίστως, Κυβερνητικά Χρεόγραφα Κύπρου, μετρητά και άλλα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, ενώ οι Υποτιθέμενες Υποχρεώσεις περιλαμβάνουν καταθέσεις πελατών και άλλες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι όροι της απόκτησης

περιλαμβάνουν ένα καθεστώς προστασίας περιουσιακών στοιχείων (APS), το οποίο προβλέπει ότι η Συνεργατική Τράπεζα Κύπρου θα καταβάλει στην Εταιρεία το 90% των ζημιών που προκύπτουν από τα μη εκτεθειμένα ανοίγματα και τα αποκτώμενα από υψηλό κίνδυνο ανοίγματα. Οι υποχρεώσεις της Συνεργατικής Τράπεζας Κύπρου στο πλαίσιο της Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων, της Συμφωνίας Μεταβίβασης Επιχειρήσεων και της Συμφωνίας Παροχής Υπηρεσιών μεταξύ της Εταιρείας και της Συνεργατικής Τράπεζας Κύπρου είναι εγγυημένες από την Κυπριακή Δημοκρατία (Ελληνική Τράπεζα, 2018).

Η συμφωνία που διαπραγματεύτηκε η Ελληνική Τράπεζα για να αποκτήσει το "καλό τμήμα" της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας και για την κυβέρνηση να αναλάβει το "κακό τμήμα", θεωρήθηκε γενικά ευνοϊκή για την Ελληνική Τράπεζα, αλλά κακή για τον Κύπριο φορολογούμενο. Παρόλο που οι λεπτομέρειες αυτών των ρυθμίσεων δεν έχουν ακόμη δημοσιευθεί και έχει συναφθεί σχετική νομοθεσία, εξακολουθεί να είναι δυνατό να διερευνηθούν σε βάθος ορισμένα από τα θέματα και οι συνέπειες που θα προκύψουν πιθανότατα από μια συμφωνία της Τράπεζας Ελλάδος με τη Συνεργατική Τράπεζα Κύπρου. Ειδικότερα, με ποιο τρόπο είναι πιθανό να επηρεαστούν οι ισολογισμοί και οι πολιτικές της Ελληνικής Τράπεζας και της κεντρικής κυβέρνησης; Και ποιες θα είναι οι αναμενόμενες επιπτώσεις της συμφωνίας στο συνολικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, στη συμπεριφορά του μη χρηματοπιστωτικού ιδιωτικού τομέα και γενικότερα στη μακροοικονομία;

Κατά τα λεγόμενα του Φέσια (2018), η απόκτηση προσδοκείται να επισπεύσει την τακτική της εταιρείας για τόνωση των δράσεών της σε όλη την Κύπρο με μια αναπτυγμένη και ποικιλόμορφη πελατειακή βάση. Η περίμετρος της απόκτησης είναι επιπρόσθετη με το επιχειρηματικό μοντέλο της εταιρείας, μεταβάλλοντας το υπάρχων δανειακό χαρτοφυλάκιο της, που επικεντρώνεται σε μεγάλες και μικρομεσαίες εταιρείες, για να καθιερώσει την υπόστασή της στον κλάδο της λιανικής τραπεζικής. Δεδομένης της πετυχημένης αποπεράτωσης της απόκτησης, η εταιρεία προσδοκείται ότι θα έχει μερίδιο αγοράς εξυπηρετούμενων δανείων σχεδόν 22% και αγοραστικό μερίδιο καταθέσεων πελατών σχεδόν 31,2%, καθιερώνοντάς την ως κύριο τραπεζικό άξονα λιανικής και μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στην οικονομία της Κύπρου. Η εταιρεία είναι αναμενόμενο να διευρύνει τις υπηρεσίες των 400,000 πελατών της ΣΚΤ (εκ των οποίων αρκετοί είναι και πελάτες της εταιρείας).

Το πρώτο ζήτημα που πρέπει να τονιστεί είναι ότι η συμφωνία έχει τεθεί μαζί με ένα ανοργάνωτο, εν μέρει παράνομο, αδιαφανή, μη ανταγωνιστικό και άδικο τρόπο, μετά την αποτυχία του Υπουργού Γεωργιάδη και των συμβούλων του να ιδιωτικοποιήσουν τη Συνεργατική Τράπεζα. Το θέμα των Αναπτυξιακών Χρεογράφων ύψους 2,35 δισ. Ευρώ που ανακοινώθηκε στις 10 Απριλίου 2018 και η μεταγενέστερη έκδοση ενός δισεκατομμυρίου Ευρώ που έχει εγγραφεί στον ισολογισμό της Συνεργατικής Τράπεζας Κύπρου και θα μεταφερθεί στη συνέχεια στην Ελληνική Τράπεζα ως βασικό στοιχείο της συμφωνίας που παραβιάστηκε για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους, δεδομένου ότι το Σώμα των Αντιπροσώπων δεν ενημερώθηκε για τα εν λόγω ομολογιακά ζητήματα. Επιπλέον, ένα νομοσχέδιο που θα επέτρεπε στην Κυβέρνηση να παραχωρήσει εγγυήσεις στην Ελληνική Τράπεζα για τυχόν απομείωση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν από την Συνεργατική Τράπεζα Κύπρου δεν υποβλήθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα. Επιπλέον, η προτεινόμενη συμφωνία μεταξύ της Ελληνικής Τράπεζας και της Συνεργατικής Τράπεζας δεν εξετάστηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα. Πράγματι, ο μυστικός και αντιεπαγγελματικός τρόπος με τον οποίο η συμφωνία έχει προετοιμαστεί όχι μόνο εγείρει ερωτήματα σχετικά με τη νομιμότητα της συμφωνίας αλλά θέτει το ερώτημα εάν η κυβέρνηση ενεργούσε προς το συμφέρον του ευρύτερου κοινού ή ενεργούσε μηχανικά με τέτοιο τρόπο που θα ευνοούσε ιδιαίτερα την απόκτηση του "καλού τμήματος" της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου από την Ελληνική Τράπεζα, αφήνοντας το "κακό τμήμα" της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου να είναι ένα βαρύ οικονομικό βάρος για τον νομοθέτη των φορολογουμένων για τις επόμενες γενιές. Η κυβέρνηση πληρώνει για να δώσει μια δέσμη ασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων στην Ελληνική Τράπεζα, μια εταιρεία της οποίας οι κύριοι μέτοχοι συνδέονται στενά με το κυβερνών κόμμα και του οποίου το ρεκόρ στη διαχείριση και την παραγωγική ανάπτυξη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων ήταν κακό (Manison, 20128).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

5.1 Επιπτώσεις στην Ελληνική Τράπεζα

Ως αποτέλεσμα της απόκτησης υποχρεώσεων από καταθέσεις ύψους 9,7 δισ. Ευρώ και ορισμένων περιουσιακών στοιχείων (κρατικά ομόλογα ύψους 4,1 δισ. Ευρώ, δάνεια ύψους 4,6 δισ. Ευρώ και μετρητά 1,6 δισ. Ευρώ) από τη Συνεργατική Τράπεζα, το μέγεθος του υπολοίπου της Ελληνικής Τράπεζας το φύλλο σχεδόν τριπλασιάζεται σε πάνω από 17 δισεκατομμύρια Ευρώ. Η εν λόγω αγορά βελτιώνει την ποιότητα του χαρτοφυλακίου περιουσιακών στοιχείων της Ελληνικής Τράπεζας υπό την έννοια ότι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια μειώνονται από 53% σε περίπου 20% των ακαθάριστων δανείων της. Επιπλέον, ο ισολογισμός περιλαμβάνει € 4,6 δισ. "Προστατευόμενων" κρατικών ομολόγων, το εισόδημα από τόκους περίπου 115 εκατομμυρίων Ευρώ ετησίως. Είναι αδιαμφισβήτητο εάν αυτά τα έσοδα μαζί με τα έσοδα από δάνεια θα είναι επαρκή για να αντισταθμίσουν το κόστος που συνδέεται με έναν πολύ αυξημένο αριθμό εργαζομένων και με την πρόβλεψη που σχετίζεται με τους κανόνες IFRS 9 και την απομείωση των υφιστάμενων δανείων, για τις καταθέσεις ώστε να αποφέρει ικανοποιητικά κέρδη για την Ελληνική Τράπεζα. Πολλά θα εξαρτηθούν από το αν η τράπεζα μπορεί να μειώσει ουσιαστικά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και μπορεί να επεκτείνει τα νέα δάνεια για οικονομικά βιώσιμα έργα (Manison, 2018).

Σύμφωνα με το προσωπικό της Ελληνικής Τράπεζας και της Κεντρικής Τράπεζας, εάν μια κατάθεση ενός πελάτη Συνεργατικής Τράπεζας μεταφερθεί στην Ελληνική Τράπεζα ως αποτέλεσμα της συμφωνίας και το σύνολο των καταθέσεων του στην τράπεζα τότε υπερβαίνει τα 100.000 Ευρώ, η υπέρβαση θα είναι να είστε ασφαλισμένοι για προστασία. Όμως, οι καταθέτες εντός των τριών μηνών μετά την έναρξη ισχύος της συμφωνίας θα έχουν το δικαίωμα να καταργήσουν πρόωρα τις προκαταβολές χωρίς ποινή. Εάν θεσπιστούν οι προτεινόμενοι κανονισμοί για τους καταθέτες, θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντική εκροή κεφαλαίων από την Ελληνική Τράπεζα με καταθέσεις μεμονωμένων πελατών που μεταφέρθηκαν σε άλλες τράπεζες να κρατηθούν κάτω από το όριο των 100.000 Ευρώ και επίσης σε μετρητά. Αυτή η απώλεια καταθέσεων και τα μετρητά αν είναι αρκετά μεγάλα (άνω των 2 δισ. Ευρώ) θα μπορούσαν να βλάψουν τη ρευστότητα της Ελληνικής Τράπεζας, αλλά ταυτόχρονα να μειώσουν τα έξοδα τόκων για τις καταθέσεις και την κατοχή μετρητών στην Κεντρική Τράπεζα (Manison, 2018).

Υπήρξε η παραπλανητική άποψη που πρότειναν οι πολιτικοί, οι σχολιαστές των μέσων μαζικής ενημέρωσης και ακόμη και οι διευθυντές της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ότι οι ασφαλισμένες σας καταθέσεις ύψους μέχρι 100.000 Ευρώ θα ήταν

ασφαλέστερες ή με μικρότερο κίνδυνο αν είναι στην Ελληνική Τράπεζα παρά να παραμένουν στη Συνεργατική Τράπεζα. Ωστόσο, για κάθε τράπεζα η κυβέρνηση αναλαμβάνει τον κίνδυνο να παράσχει προστασία εάν μια τράπεζα δεν μπορεί να χρηματοδοτήσει τις ασφαλισμένες καταθέσεις της σε περίπτωση κατάρρευσής της. Έτσι, στην πραγματικότητα ο κίνδυνος κατάθεσης παραμένει στην κυβέρνηση και τελικά στον φορολογούμενο (Manison, 2018).

Δημιουργούνται νέα δεδομένα για την Ελληνική Τράπεζα δια της διαφανόμενης απορρόφησης δεδομένων ενεργητικού και παθητικού της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας. Η Ελληνική στην ουσία θα καταφέρει να μεγαλώσει και να αναπτυχθεί μέσω της απορρόφησης, γεγονός που απέτυχε να κάνει οργανικά μετά τον Μάρτιο του 2013 όταν και η Τράπεζα Κύπρου και ο Συνεργατισμός ήταν σε δυσχερέστερη θέση (Αντωνίου, 2018).

Με την απορρόφηση αυτών των δεδομένων (είναι σε εκκρεμότητα μονάχα οι υφιστάμενοι και ενδεχόμενοι κι άλλοι μέτοχοι να βρουν την αρμονία μεταξύ τους) η Ελληνική θα μεταμορφωθεί στη δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα του τόπου, μετά από την Τράπεζα Κύπρου αλλά μακράν πιο μπροστά από άλλες όπως η RCB, η Eurobank και η Alpha. Φυσικά, μεγάλο τμήμα των στοιχείων ενεργητικού της τράπεζας θα απαρτίζεται από κρατικά ομόλογα της Κύπρου. Σύμφωνα με τα όσα έχουν αποκαλυφθεί έως τώρα, παρακτω δίδονται τα δεδομένα της τράπεζας σήμερα, τα στοιχεία που θα απορροφήσει και με ποιόν τρόπο θα είναι η τράπεζα με την αποπεράτωση της πράξης (ως άνω).

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Α ΤΡΙΜΗΝΟ 2018	ΑΠΟΡΡΟΦΙΘΕΝΤΑ	ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΜΕΤΡΗΤΑ	2304	????	2304
ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	357	????	357
ΔΑΝΕΙΑ ΣΕ ΠΕΛΑΤΕΣ	2772	4000	6772
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΡΕΟΥΣ	860	4000	4860
ΑΚΙΝΗΤΑ	102	-	102
ΑΛΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	236	????	236
ΣΥΝΟΛΟ	6721	9800	16521**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	110	-	
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΕΛΑΤΩΝ	5785	9700	15485
ΑΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	145	????	
ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΟΜΟΛΟΓΑ	139	-	
ΣΥΝΟΛΟ	6188	9700	15888
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	533	-	533+150*
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ+ΚΕΦΑΛΑΙΟ	6721	9700	16571**

Στην Ελληνική θα δοθεί και χαρτοφυλάκιο με μη εξυπηρετούμενα δάνεια τα οποία ανέρχονται σε 500 εκατομμύρια Ευρώ.

Αναφορικά με τους τραπεζικούς δείκτες σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν παρουσιαστεί, θα έχουν ως ακολούθως:

ΔΕΙΚΤΕΣ	Α ΤΡΙΜΗΝΟ 2018	ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΜΕΧ	52%	30.6%
ΔΑΝΕΙΑ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	47%	43.7%
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	1480	2580
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	51	133

Σχετικά με το κοστολόγιο εσόδων της τράπεζας, το οποίο ήταν σε πολύ υψηλά επίπεδα, για τούτο το λόγο και η τράπεζα προχώρησε με την πραγμάτωση ενός μεγάλου πλάνου εθελούσιας εξόδου επιτελείου, συνυπολογίζοντας ότι η τράπεζα θα απορροφήσει καταθέσεις αρκετών δισεκατομμυρίων, το κόστος εξυπηρέτησης τους θα αυξηθεί. Πάραυτα, θα υπάρχει αύξηση των εσόδων της τράπεζας εξαιτίας των κρατικών ομολόγων 4 δις Ευρώ που θα περάσουν στην κυριότητά της και τα οποία θα

αποδώσουν επιτοκιακά έσοδα (Αντωνίου, 2018). Αναφορικά με τα καταστήματα, η Ελληνική θα συνεχίσει να λειτουργεί 72 καταστήματα του Συνεργατισμού, τα οποία θα ενοικιάζει από το κράτος το οποίο θα αποκτήσει την κυριότητά τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

6.1 Επιπτώσεις στην κυβέρνηση

Η συμφωνία θα μπορούσε να αποδειχθεί πολύ δαπανηρή για την κεντρική κυβέρνηση και τελικά για τον νομοταγή φορολογούμενο. Η κυβέρνηση όφειλε να εκδώσει Ομόλογα Ανάπτυξης συνολικού ύψους 3,35 δισ. Ευρώ για να ενισχύσει το "καλό μέρος" της Συνεργατικής Τράπεζας, αυξάνοντας το χρέος της σε σχέση με το ΑΕΠ από 97,5% στο τέλος του 2017 σε σήμερα μεταξύ 115% και 120%. Επιπλέον, η κυβέρνηση συμφώνησε να προστατεύσει τα περιουσιακά στοιχεία της Ελληνικής Τράπεζας παρέχοντας εγγυήσεις που θα μπορούσαν ενδεχομένως να είναι πολύ δαπανηρές αν ασκηθούν. Επιπλέον, η συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης και της Ελληνικής Τράπεζας είναι ανισορροπημένη και μονομερής με ενσωματωμένα κίνητρα για το ένα μέρος, δηλαδή την Ελληνική Τράπεζα, να καλέσει τις κυβερνητικές επιχειρήσεις και εγγυήσεις εάν δεν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις (Manison, 2018).

Επιπλέον, η κυβέρνηση συμφώνησε να αναλάβει το "κακό" τμήμα της Συνεργατικής Τράπεζας που αποτελείται κυρίως από μη εξυπηρετούμενα δάνεια ύψους 8,3 δισ. Ευρώ, με τα δε αυτά περιουσιακά στοιχεία να διαχειρίζονται από την κυβέρνηση μια εταιρία διαχείρισης δανείων. Η κυβέρνηση θα αναλάβει σημαντικό κόστος που συνδέεται με το κεφάλαιο που απαιτείται για τη σύσταση αυτής της εταιρείας και την πρόβλεψη για την απομείωση των δανείων και για τις ζημίες από δάνεια που πωλούνται σε τρίτους με έκπτωση. Είναι επίσης πιθανό να συνδεθεί με την εφαρμογή της Estia, ένα πρόγραμμα που στοχεύει στην παροχή βοήθειας στα ευάλωτα νοικοκυριά και ενδεχομένως στις επιχειρήσεις που επιστρέφουν τα δάνειά τους

επιδοτώντας τις μηνιαίες δόσεις τους. Επιπλέον, η κυβέρνηση συμφώνησε να καταβάλει αποζημιώσεις στους εργαζομένους της Συνεργατικής Τράπεζας όπου αναμένεται να απολυθούν 1000 στον αριθμό, ως αποτέλεσμα της συμφωνίας (Manison, 2018).

Όλες αυτές οι δαπάνες και οι πρόσθετες υποχρεώσεις χρέους θα πρέπει να καλυφθούν τελικά από τους φορολογούμενους της Κύπρου. Και με την αύξηση του δημόσιου χρέους που προκύπτει κυρίως από τις προσπάθειες στήριξης των τραπεζών, η κυβέρνηση θα δυσκολευτεί να δανειστεί στις διεθνείς αγορές και θα αναγκαστεί να βασιστεί στα φορολογικά έσοδα ή / και να μειώσει τις παραδοσιακές δαπάνες για να καλύψει τις νέες δαπάνες και το χρέος υποχρεώσεων εξυπηρέτησης. Θα πρέπει να αυξήσει τους φορολογικούς συντελεστές και / ή να καταβάλει πραγματικά σοβαρές προσπάθειες για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της επιθετικής φοροαποφυγής προκειμένου να αυξηθούν σημαντικά τα φορολογικά έσοδα. Και με τα οικονομικά της Κυβέρνησης που ενδέχεται να είναι σοβαρά τεταμένα, τα περιθώρια για την εξόφληση κεφαλαίων για τις επείγουσες βελτιώσεις των υπηρεσιών υγείας και εκπαίδευσης και για την προστασία του περιβάλλοντος καθώς και για επενδύσεις παραγωγικής υποδομής θα είναι πολύ περιορισμένα (Manison, 2018).

Σημειώνεται ότι σε μια εποχή κατά την οποία η είσπραξη φορολογικών εσόδων είναι και θα είναι σπάνια, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής υποβάλλει λογαριασμούς για την παροχή φορολογικών ελαφρύνσεων σε πρόσωπα που αρχίζουν να εξυπηρετούν τα μη εξυπηρετούμενα δάνειά τους. Ωστόσο, μπορεί να υποστηριχθεί ότι τα μέτρα αυτά είναι πιθανό να είναι αντιπαραγωγικά για την ενθάρρυνση και την παροχή κινήτρων για μεγαλύτερη αδυναμία χρέους και φοροδιαφυγή μεσοπρόθεσμα (Manison, 2018).

Χρηματοοικονομικό έλλειμμα ύψους 1,1 δισ εκ. Ευρώ εμφάνισε ο προϋπολογισμός της Κύπρου για τη χρονιά του 2018, λόγω της προσαύξησης 1,7 δισεκ. από την πώληση της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας σύμφωνα με το bankingnews.gr (2019). Το 2018 το πρωτογενές έλλειμμα ήταν στα 535,8 εκατ. Ευρώ και το 2017 στα 846,8 εκατ. Τα εισαγωγικά δημοσιονομικά ανά έτος αποτελέσματα που ετοιμάστηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία για το 2018, συν τη δημοσιονομική επιβάρυνση ύψους €1.662,0 εκ. που δημιουργήθηκε από την πώληση της Κυπριακής Συνεργατικής Τράπεζας Λτδ (ΣΚΤ) στην Ελληνική Τράπεζα, δηλώνουν έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αξίας €1.050,9 εκ. (-5,1% στο ΑΕΠ) συγκριτικά με πλεόνασμα

€344,2 εκ. το 2017 (1,8% στο ΑΕΠ). Εκτός της συγκεκριμένης οικονομικής επιβάρυνσης (ΣΚΤ), το οικονομικό ισοζύγιο παρουσιάζει πλεόνασμα ύψους €611,1 εκ. (+2,9% στο ΑΕΠ). Οι δαπάνες για το 2018, συν την οικονομική επιβάρυνση από την εκχώρηση της ΣΚΤ, κινήθηκαν αυξητικά 26,9% ή €1.958,9 εκ. εν συγκρίσει με το 2017 ύψους €9.253,1 εκ. από €7.294,2 εκ. Αναφορικά με τα γενικά έσοδα, υπήρξε αύξηση κατά 7,4% ή €563,8 εκ. και ανήλθαν στα €8.202,2 εκ. το 2018 από €7.638,4 εκ. το 2017. Τα αποτελέσματα Ιανουαρίου 2019 δείχνουν πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης ύψους €257,5 εκ. (1,2% στο ΑΕΠ) εν συγκρίσει με πλεόνασμα €255,2 εκ. τον Ιανουάριο του 2018.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

7.1 Επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία

Από πλευράς δαπανών, ο κύριος μοχλός της πρόσφατης ταχείας ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας ήταν η ιδιωτική κατανάλωση. Οι αυξημένες δαπάνες κατανάλωσης διευκολύνθηκαν εν μέρει από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που δεν πληρώνουν τα χρέη τους, τους φόρους εισοδήματος και άλλες υποχρεώσεις όπως η ασφάλιση αυτοκινήτων. Ωστόσο, εάν ως αποτέλεσμα της συμφωνίας της Τράπεζας Ελλάδος-Συνεργατικής Τράπεζας υπάρχει σημαντική και αναγκαία αύξηση των

εισπράξεων φόρου από τον ιδιωτικό τομέα και εάν επικρατεί νέα σχετική νομοθεσία περί κατασχέσεων και αφερεγγυότητας καθώς και μεγαλύτερη πολιτική βούληση για την καταπολέμηση της αδυναμίας στρατηγικού χρέους, τότε η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης θα περιοριστεί σημαντικά. Επιπλέον, η επιστροφή στη δημοσιονομική λιτότητα ως συνέπεια των πιέσεων στα δημόσια οικονομικά και της υπερβολικής τήρησης των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ θα μειώσει περαιτέρω την εγχώρια ζήτηση. Και με τη σημαντική μείωση της αύξησης της εγχώριας ζήτησης, οι επιχειρηματίες θα στερηθούν περισσότερο από ιδιωτικές επενδυτικές ευκαιρίες και είναι πιθανό να μειώσουν τις κεφαλαιουχικές τους δαπάνες. Ως εκ τούτου, η Κύπρος είναι πιθανό να εισέλθει σε ύφεση τα επόμενα χρόνια, η σοβαρότητα της οποίας εξαρτάται σημαντικά από την έκταση της εξωτερικής ζήτησης που προέρχεται κυρίως από ξένους τουρίστες και αγοραστές ακινήτων στην αντιστάθμιση της μείωσης της εγχώριας ζήτησης (Manison, 2018).

Η παροχή ιδιωτικής πίστωσης για τη χρηματοδότηση οικονομικά βιώσιμων έργων είναι αναπόσπαστο στοιχείο για την υγιή και διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη. Στο κυπριακό πλαίσιο είναι σημαντικό οι τράπεζες να έχουν ασφαλείς πηγές χρηματοδότησης κυρίως με τη μορφή καταθέσεων για τη χρηματοδότηση τέτοιων έργων. Συνεπώς, προκαλεί ανησυχία το γεγονός ότι ως αποτέλεσμα της ακατάλληλης κακοδιαχείρισης της μεγάλης ομάδας κεφαλαίων της Συνεργατικής Τράπεζας και των αποτυχημένων προσπαθειών ιδιωτικοποίησης της Συνεργατικής Τράπεζας ότι οι καταθέσεις της έχουν υποχωρήσει σοβαρά τους τελευταίους μήνες, με σημαντικό μέρος των αποσυρόμενων καταθέσεων να κρατούνται ως μετρητά ή να κατατίθενται στο εξωτερικό, δηλαδή εκτός του εγχώριου τραπεζικού συστήματος. Όπως προαναφέρθηκε, η προτεινόμενη συμφωνία θα μπορούσε να οδηγήσει σε περαιτέρω εκροή κεφαλαίων από το τραπεζικό σύστημα, καθώς οι οντότητες μειώνουν τις καταθέσεις τους στην Ελληνική Τράπεζα σε 100.000 ή λιγότερο μετά τη μεταφορά των καταθέσεων τους από την Συνεργατική Τράπεζα στους λογαριασμούς της Ελληνικής Τράπεζας (Manison, 2018).

Και με τον ιδιωτικό τομέα που κρατά περισσότερα μετρητά, η μεγάλη οικονομία της Κύπρου με αφορολόγητες συναλλαγές σε μετρητά θα τροφοδοτηθεί και θα ενθαρρυνθεί. Μια τέτοια εξέλιξη θα έρχεται σε αντίθεση με την ανάγκη της κυβέρνησης να αυξήσει σημαντικά τα φορολογικά έσοδα για τη χρηματοδότηση της δαπανηρής και υπερβολικά γενναιόδωρης συμφωνίας που αφορά την απόκτηση του

καλού μέρους της Συνεργατικής Τράπεζας από την Ελληνική Τράπεζα και τη μεταφορά του κακού μέρους στην κυβέρνηση.

Κατά τον Γιώργο Παντελή, ο οποίος είναι μέλος της Επιτροπείας της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας (ΣΚΤ) και Διευθυντής της Διεύθυνσης Οικονομικών Ερευνών, υπό τις περιστάσεις η εισήγηση και η τελική συμφωνία με την Ελληνική Τράπεζα ήταν προς το όφελος της οικονομίας και του κυπριακού δημοσίου, αλλά και προς το όφελος του συνεργατικού πιστωτικού συστήματος (omegalive, 2018).

Παράλληλα, δήλωσε ότι ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (ΕΕΜ) μετέβαλλε διαρκώς τις παραδοχές και τους όρους εξαιτίας της έλλειψης αποδοτικότητας όλου το πεδίου διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, ενόσω σημείωσε ότι το πλάνο εκχώρησης δωρεάν μετοχών του Συνεργατισμού έγινε σε σύμπραξη με τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της ΕΕ αλλά μετέπειτα υπήρξε αντικρουόμενη γνώμη από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

8.1 Μέθοδος

Η μεικτή μέθοδος έρευνας είναι μια μέθοδος για τη διεξαγωγή έρευνας που περιλαμβάνει συλλογή, ανάλυση και ενσωμάτωση ποσοτικών (π.χ., πειραμάτων, ερευνών) και ποιοτικών (π.χ. εστίασης, αναλύσεων) έρευνας. Αυτή η προσέγγιση στην έρευνα χρησιμοποιείται όταν η ενσωμάτωση αυτή παρέχει καλύτερη κατανόηση του ερευνητικού προβλήματος από κάθε ένα από αυτά (Johnstone, 2004).

Τα ποσοτικά δεδομένα περιλαμβάνουν πληροφορίες κλειστού τύπου όπως αυτές που βρέθηκαν για τη μέτρηση των στάσεων (π.χ. κλίμακες αξιολόγησης), συμπεριφορές (π.χ. λίστες ελέγχου παρατήρησης) και εργαλεία αποδόσεως. Η ανάλυση αυτού του τύπου δεδομένων συνίσταται στη στατιστική ανάλυση των βαθμολογιών που συλλέχθηκαν σε όργανα (π.χ. ερωτηματολόγια) ή στις λίστες ελέγχου για να απαντηθούν σε ερευνητικές ερωτήσεις ή για να δοκιμαστούν οι υποθέσεις (Παπαδημητρίου, 1990).

Τα ποιοτικά δεδομένα συνίστανται σε πληροφορίες ανοιχτού τύπου που συγκεντρώνουν συνήθως ο ερευνητής μέσω διαλόγων, ομάδων εστίασης και παρατηρήσεων. Η ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων (λέξεις, κείμενο ή συμπεριφορές) ακολουθεί συνήθως την πορεία της συγκέντρωσης σε κατηγορίες

πληροφοριών και παρουσιάζει την ποικιλία ιδεών που συγκεντρώθηκαν κατά την συλλογή δεδομένων (Σταθακόπουλος, 2005).

Με την ανάμιξη τόσο της ποσοτικής όσο και της ποιοτικής έρευνας και δεδομένων, ο ερευνητής κερδίζει το εύρος και το βάθος της κατανόησης και της επιβεβαίωσης, ενώ αντισταθμίζει τις αδυναμίες που είναι εγγενείς στη χρήση καθεμιάς από τις ίδιες. Ένα από τα πλεονεκτικότερα χαρακτηριστικά της διεξαγωγής έρευνας μεικτών μεθόδων είναι η δυνατότητα τριγωνισμού, δηλαδή η χρήση πολλών μέσων (μεθόδων, πηγών δεδομένων και ερευνητών) για την εξέταση του ίδιου φαινομένου. Η τριγωνοποίηση επιτρέπει στον χρήστη να εντοπίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια τις πτυχές ενός φαινομένου προσεγγίζοντας το από διαφορετικά σημεία με διαφορετικές μεθόδους και τεχνικές. Η επιτυχής τριγωνοποίηση απαιτεί προσεκτική ανάλυση του είδους των πληροφοριών που παρέχονται από κάθε μέθοδο, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών της (Σιώμκος, 2002).

Η χρήση της μεικτής μεθόδου έρευνας παρέχει μια σειρά από πλεονεκτήματα, συγκεκριμένα (Παπαδημητρίου, 1990):

- Παρέχει πλεονεκτήματα που αντισταθμίζουν τις αδυναμίες τόσο της ποσοτικής όσο και της ποιοτικής έρευνας. Για παράδειγμα, η ποσοτική έρευνα είναι αδύναμη στην κατανόηση του πλαισίου ή του πλαισίου στο οποίο συμπεριφέρονται οι άνθρωποι, κάτι που κάνει η ποιοτική έρευνα. Από την άλλη πλευρά, η ποιοτική έρευνα θεωρείται ανεπαρκής λόγω της πιθανότητας για προκατειλημμένες ερμηνείες του ερευνητή και της δυσκολίας γενίκευσης των ευρημάτων σε μια μεγάλη ομάδα. Η ποσοτική έρευνα δεν έχει αυτές τις αδυναμίες. Έτσι, χρησιμοποιώντας τα δύο είδη έρευνας, τα δυνατά σημεία κάθε προσέγγισης μπορούν να αντισταθμίσουν τις αδυναμίες του άλλου.

- Παρέχει μια πληρέστερη και πληρέστερη κατανόηση του ερευνητικού προβλήματος από ό, τι ποσοτικές ή ποιοτικές προσεγγίσεις και μόνο.

- Παρέχει μια προσέγγιση για την ανάπτυξη καλύτερων και πιο συγκεκριμένων μέσων. Για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας ποιοτική έρευνα, είναι δυνατό να συγκεντρωθούν πληροφορίες σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα ή δομή, προκειμένου να αναπτυχθεί ένα όργανο με μεγαλύτερη εγκυρότητα δομής, δηλαδή, το οποίο μετρά το κατασκεύασμα που προτίθεται να μετρήσει.

- Βοηθάει να εξηγήσει τα ευρήματα ή πώς λειτουργούν οι αιτιώδεις διαδικασίες.

8.2 Δείγμα έρευνας

Στα στατιστικά στοιχεία, ένα δείγμα είναι ένα υποσύνολο ενός πληθυσμού που χρησιμοποιείται για να αντιπροσωπεύει ολόκληρη την ομάδα ως σύνολο. Κατά τη διεξαγωγή έρευνας, είναι συχνά ανέφικτη η παρακολούθηση ενός μέλους ενός συγκεκριμένου πληθυσμού, επειδή ο απλός αριθμός ανθρώπων είναι απλά πάρα πολύ μεγάλος. Για να εξάγουν συμπεράσματα σχετικά με τα χαρακτηριστικά ενός πληθυσμού, οι ερευνητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν ένα τυχαίο δείγμα (Johnstone, 2004).

Κατά την έρευνα μιας πτυχής του ανθρώπινου μυαλού ή συμπεριφοράς, οι ερευνητές απλά δεν μπορούν να συλλέξουν δεδομένα από κάθε άτομο στις περισσότερες περιπτώσεις. Αντ' αυτού, επιλέγουν ένα μικρότερο δείγμα ατόμων που αντιπροσωπεύουν την μεγαλύτερη ομάδα. Εάν το δείγμα είναι πραγματικά αντιπροσωπευτικό του εν λόγω πληθυσμού, οι ερευνητές μπορούν στη συνέχεια να λάβουν τα αποτελέσματά τους και να τα γενικεύσουν στην ευρύτερη ομάδα (Σταθακόπουλος, 2005).

Στην παρούσα εργασία το δείγμα της έρευνας είναι 50 τραπεζικοί υπάλληλοι από την Κύπρο.

8.3 Εργαλείο έρευνας

Ένα ερωτηματολόγιο είναι ένα ερευνητικό εργαλείο που αποτελείται από μια σειρά ερωτήσεων με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών από τους ερωτηθέντες. Τα ερωτηματολόγια μπορούν να θεωρηθούν ως ένα είδος γραπτής συνέντευξης. Μπορούν να πραγματοποιηθούν πρόσωπο με πρόσωπο, μέσω τηλεφώνου, υπολογιστή ή ταχυδρομείου (Σιώμκος, 2002).

Τα ερωτηματολόγια παρέχουν σχετικά φθινό, γρήγορο και αποτελεσματικό τρόπο απόκτησης μεγάλου όγκου πληροφοριών από ένα μεγάλο δείγμα ανθρώπων. Τα δεδομένα μπορούν να συλλεχθούν σχετικά γρήγορα, επειδή ο ερευνητής δεν θα χρειαστεί να είναι παρών όταν ολοκληρωθούν τα ερωτηματολόγια. Αυτό είναι χρήσιμο για τους μεγάλους πληθυσμούς όταν οι συνεντεύξεις θα ήταν ανέφικτες (Παπαδημητρίου, 1990).

Τα ερωτηματολόγια μπορούν να αποτελέσουν αποτελεσματικό μέσο για τη μέτρηση της συμπεριφοράς, των στάσεων, των προτιμήσεων, των απόψεων και των προθέσεων σχετικά με μεγάλο αριθμό θεμάτων, φθινοτέρα και ταχύτερα από άλλες μεθόδους. Μια σημαντική διάκριση είναι μεταξύ ανοιχτών και κλειστών ερωτήσεων.

Συχνά ένα ερωτηματολόγιο χρησιμοποιεί τόσο ανοιχτά όσο και κλειστά ερωτήματα για τη συλλογή δεδομένων. Αυτό είναι επωφελές δεδομένου ότι μπορούν να ληφθούν τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά δεδομένα (Johnstone, 2004).

Στην παρούσα εργασία, το ερωτηματολόγιο χωρίστηκε σε 2 μέρη και περιλαμβάνει 14 ερωτήσεις κλειστού τύπου.

8.4 Ανάλυση δεδομένων

Η ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων της παρούσας έρευνας έγινε με τη χρήση του excel office.

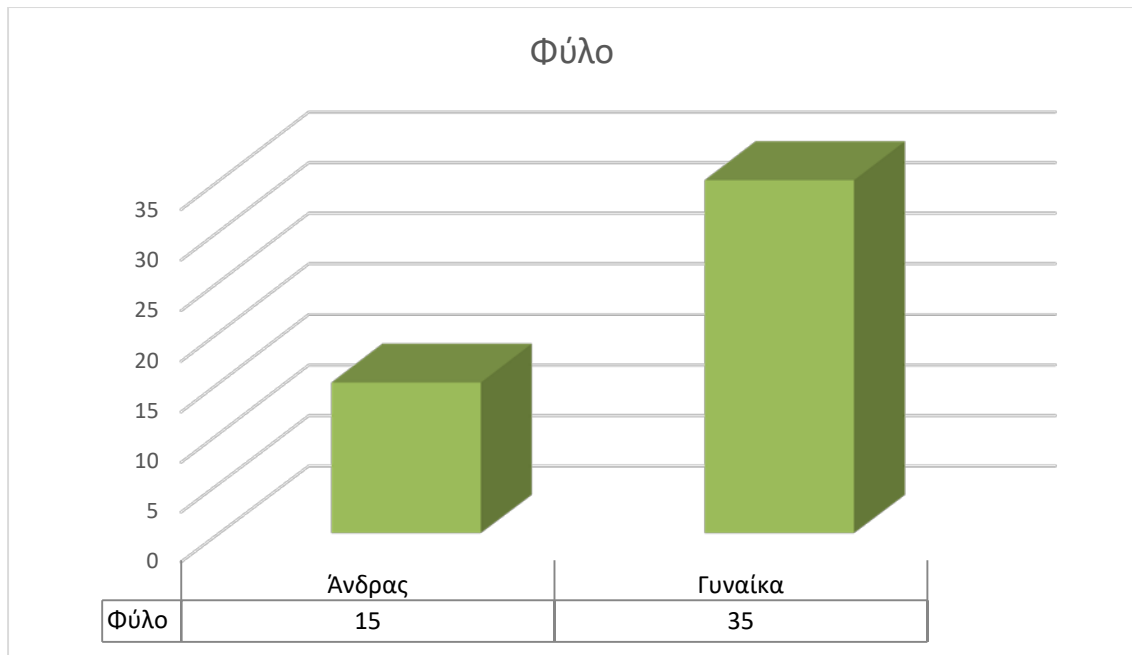
ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

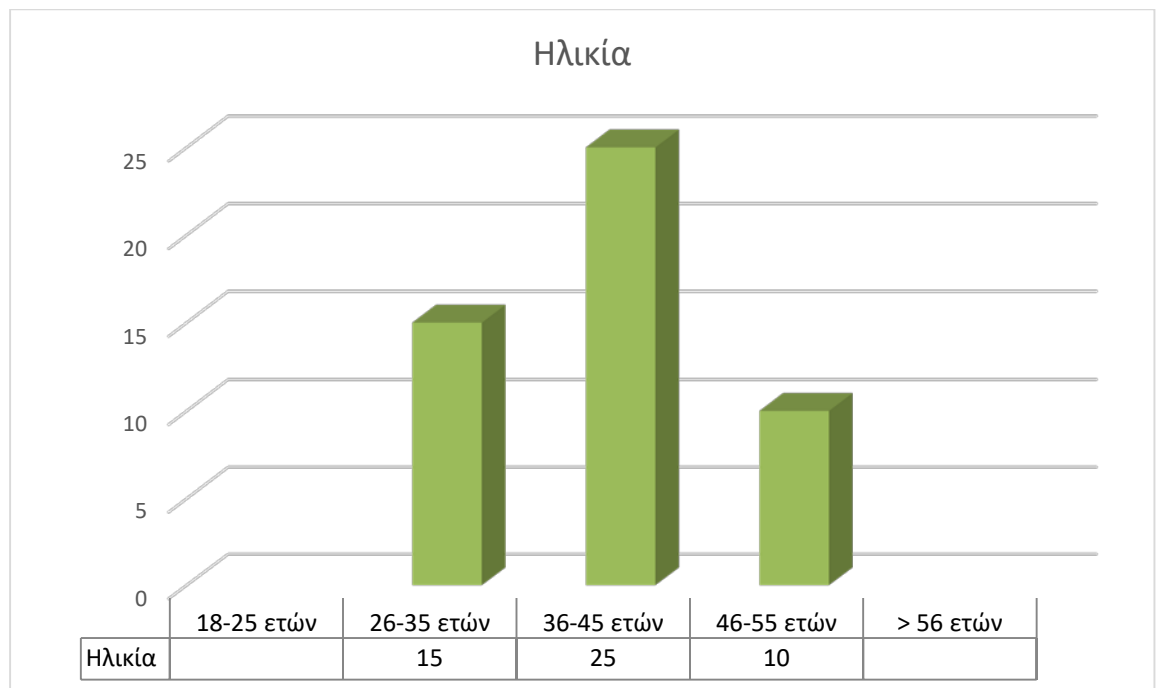
1. Φύλο

Από τους ερωτηθέντες που συμμετείχαν στην έρευνα οι 32 ήταν γυναίκες και οι 13 άντρες.

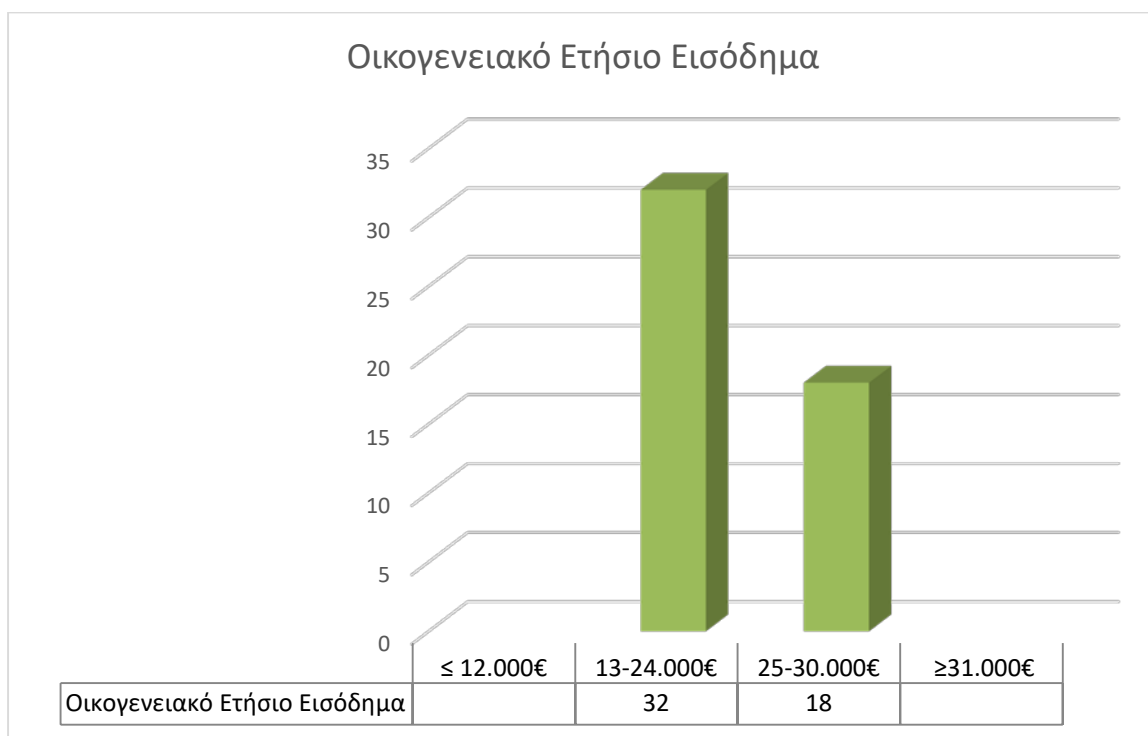
2. Ηλικία

Από το σύνολο των ερωτηθέντων 23 άτομα ήταν στο ηλικιακό γκρουπ 36-35 ετών, 18 άτομα ήταν μεταξύ 26-35 ετών και 9 άτομα μεταξύ 46-55 ετών.

3. Οικογενειακό Ετήσιο Εισόδημα

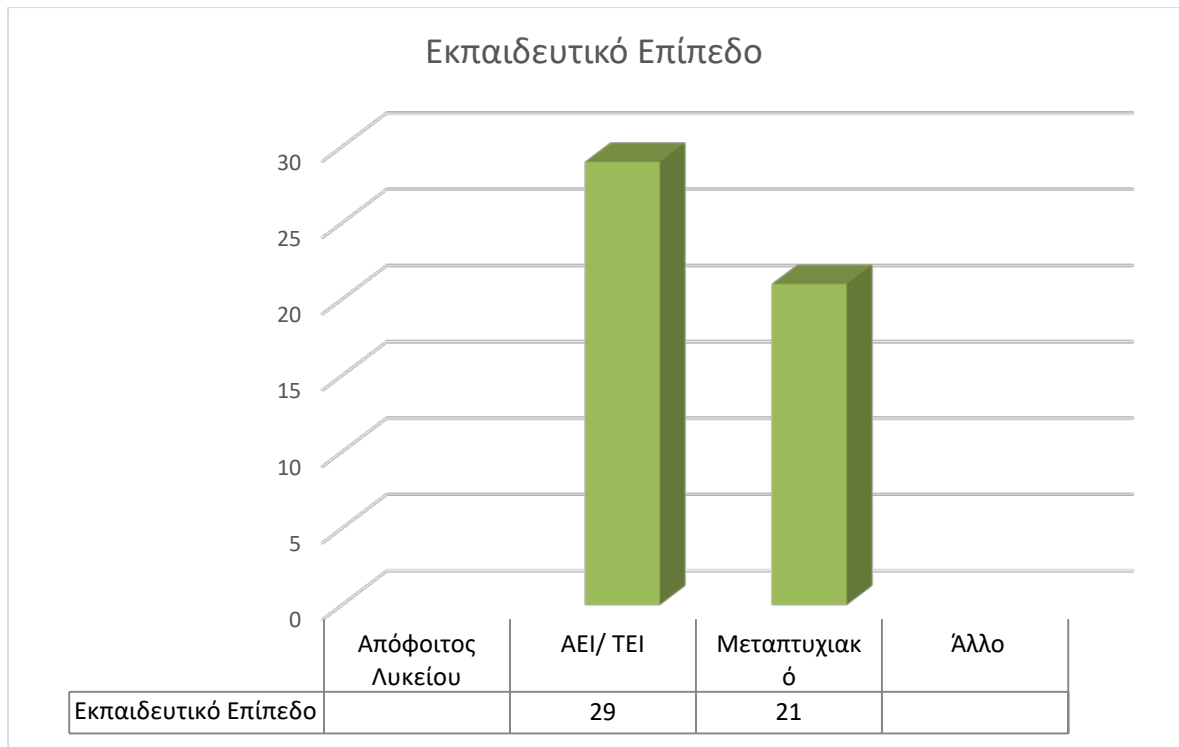
Σύμφωνα με διάγραμμα το οικογενειακό ετήσιο εισόδημα κυμαίνεται στα 13-24000 ευρώ για το 31% των ερωτηθέντων και στα 25-30000 ευρώ για το 15% των ερωτηθέντων.

4. Εκπαιδευτικό Επίπεδο

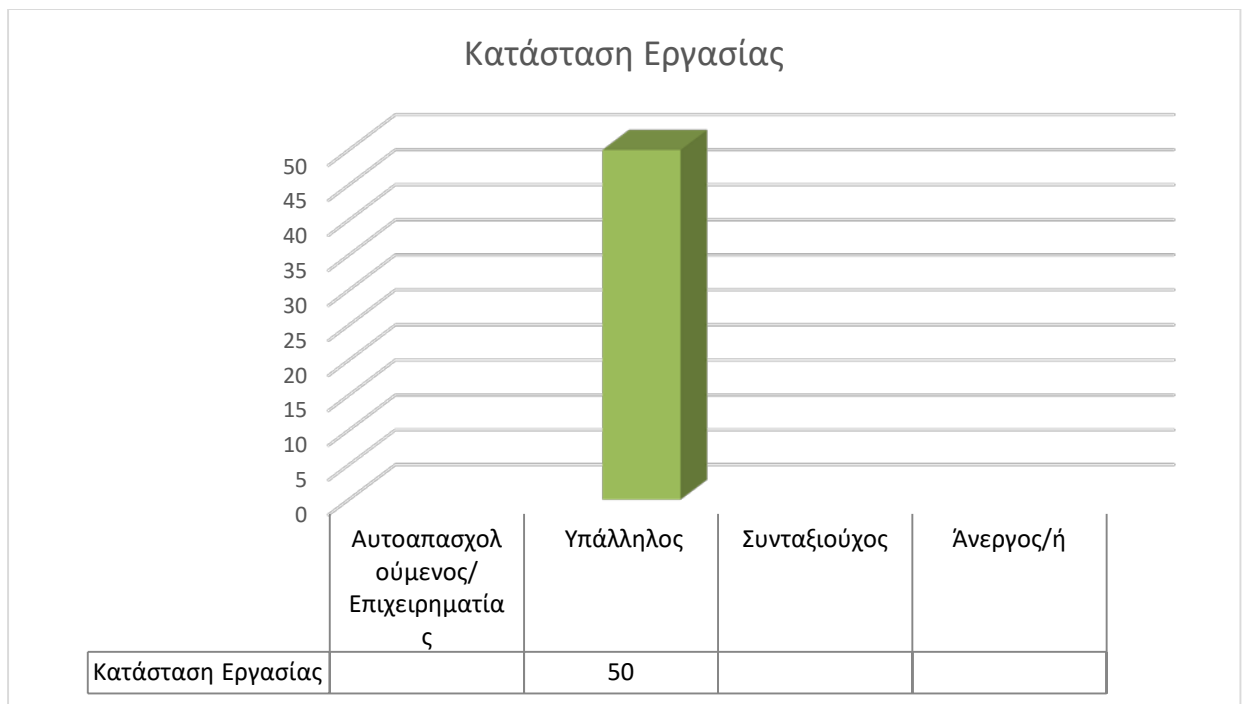
Όπως παρατηρείται παρακάτω, από τους ερωτηθέντες για το εκπαιδευτικό επίπεδο οι 28 είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ και 20 είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού.

5. Κατάσταση Εργασίας

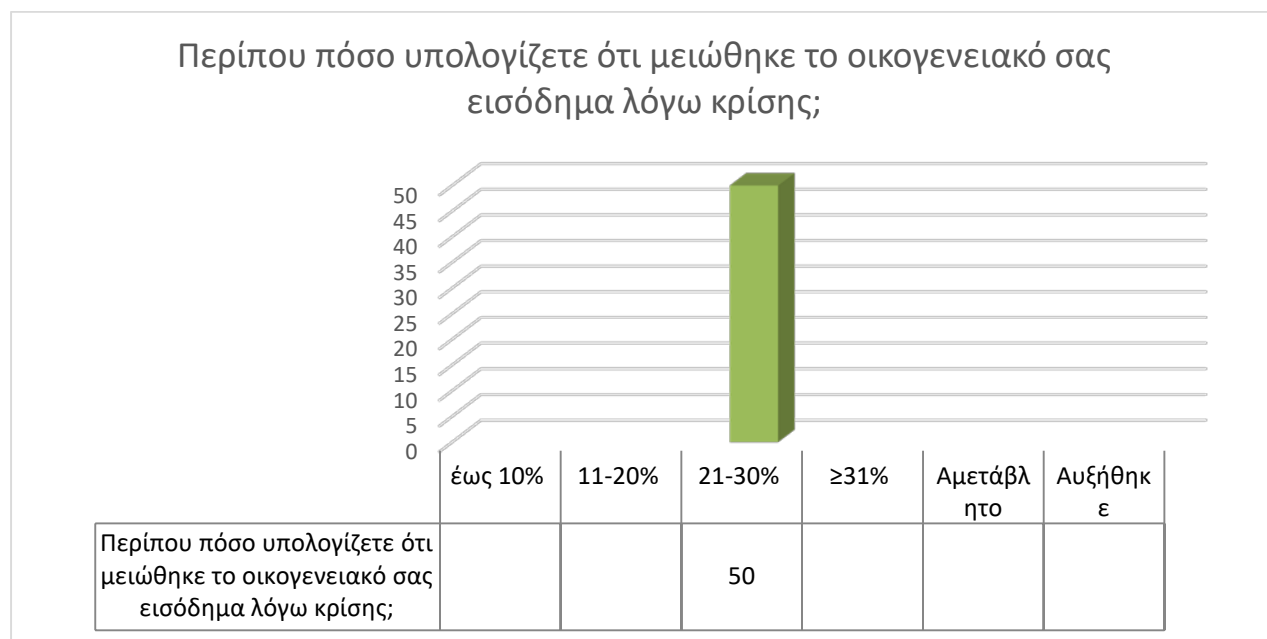
Όπως φαίνεται στο διάγραμμα η πλειοψηφία των ερωτηθέντων είναι υπάλληλοι.

ΜΕΡΟΣ Β: ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

6. Περίπου πόσο υπολογίζετε ότι μειώθηκε το οικογενειακό σας εισόδημα λόγω κρίσης;

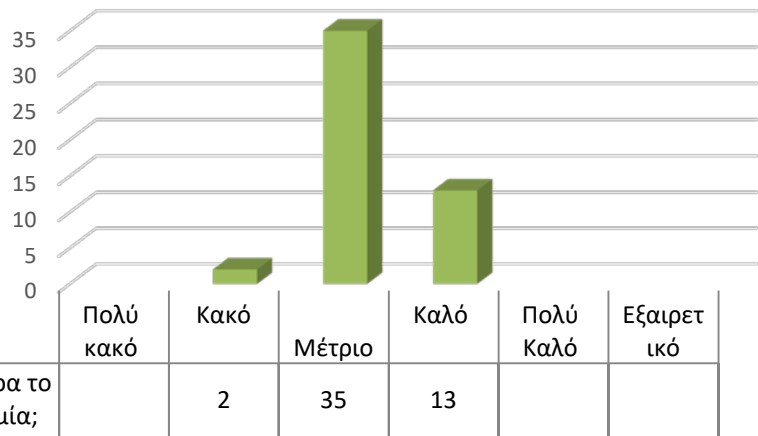
Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε ότι το οικογενειακό τους εισόδημα μειώθηκε 21-30% λόγω της κρίσης.

7. Ποιο πιστεύετε ότι είναι σήμερα το τοπίο στην Κυπριακή Οικονομία;

Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα, 33 από τους ερωτηθέντες πιστεύουν ότι το τοπίο στην Κυπριακή Οικονομία είναι μέτριο, 12 πιστεύουν ότι είναι καλό και 2 από τους ερωτηθέντες πιστεύουν ότι είναι κακό.

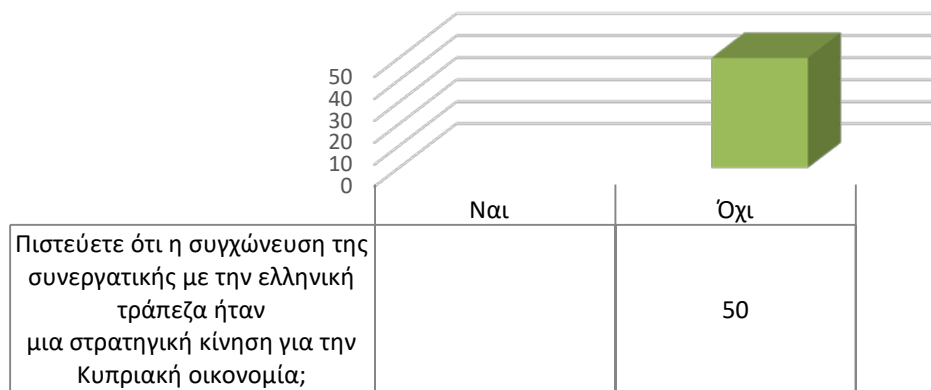
Ποιο πιστεύετε ότι είναι σήμερα το τοπίο στην Κυπριακή Οικονομία;

8. Πιστεύετε ότι η συγχώνευση της συνεργατικής με την ελληνική τράπεζα ήταν μια στρατηγική κίνηση για την Κυπριακή οικονομία;

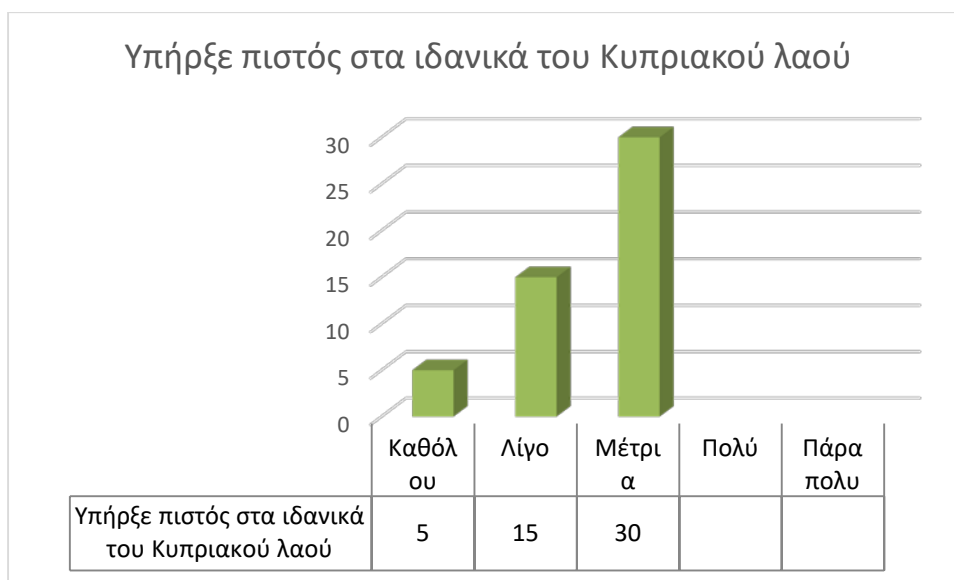
Στην ερώτηση “ Πιστεύετε ότι η συγχώνευση της συνεργατικής με την ελληνική τράπεζα ήταν μια στρατηγική κίνηση για την Κυπριακή οικονομία;” η πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί πως όχι.

Πιστεύετε ότι η συγχώνευση της συνεργατικής με την ελληνική τράπεζα ήταν μια στρατηγική κίνηση για την Κυπριακή οικονομία;

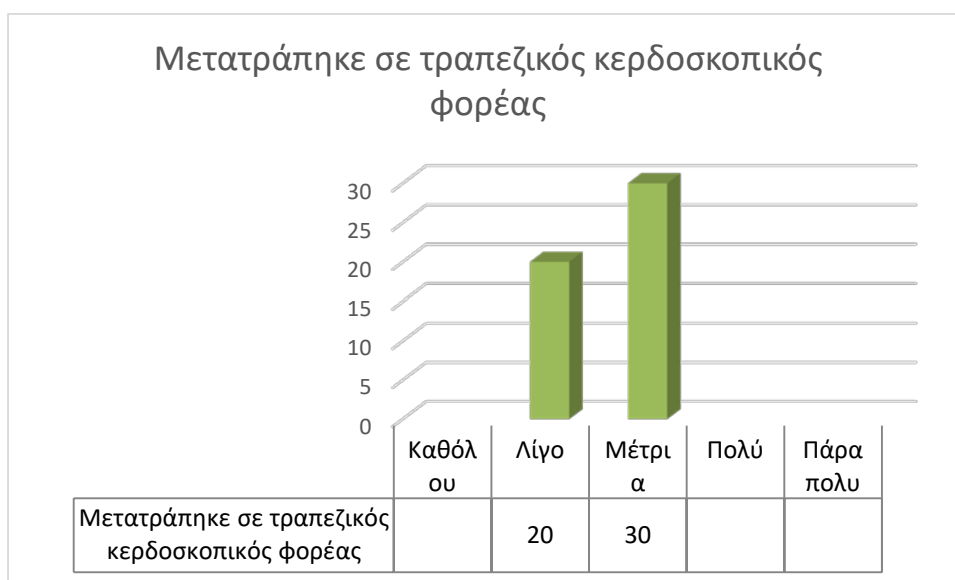

9. Κατά πόσο συμφωνείτε με τις παρακάτω δηλώσεις για το Συνεργατικό;

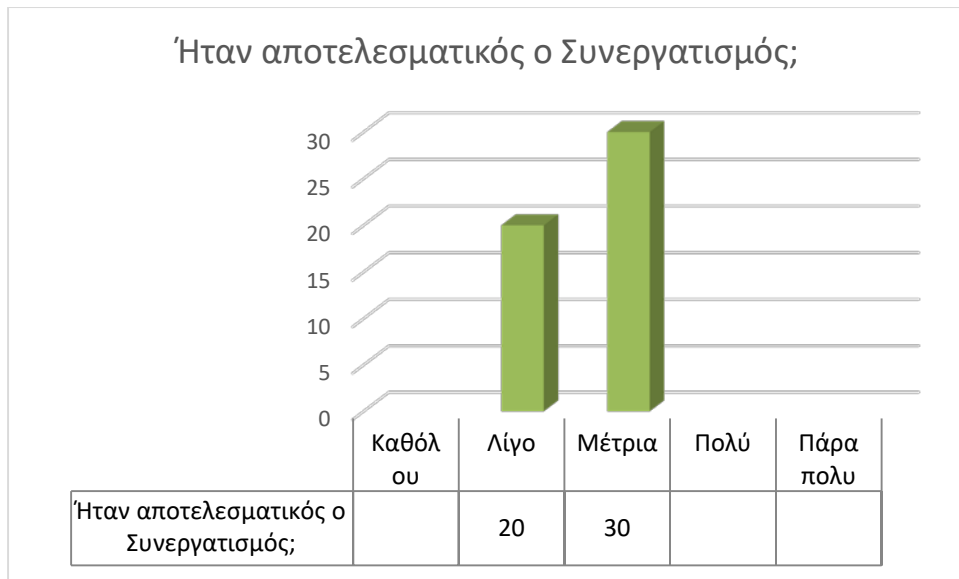
Στην ερώτηση αν υπήρξε πιστός στα ιδανικά του Κυπριακού λαού 29 από τους ερωτηθέντες θεωρούν μέτρια, 14 θεωρούν λίγο και 4 καθόλου.

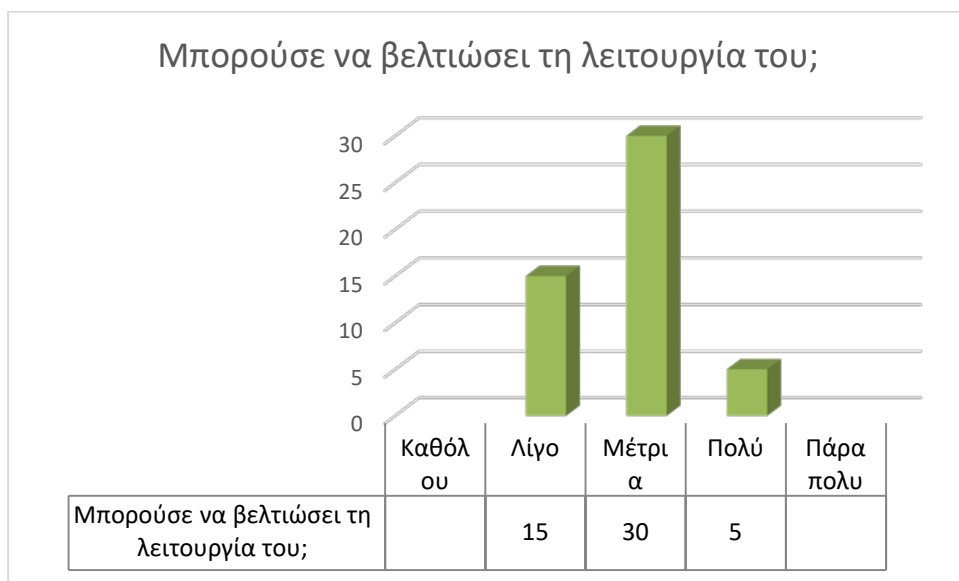
Στην ερώτηση αν θεωρούν ότι ο Συνεργατισμός μετατράπηκε σε τραπεζικό κερδοσκοπικό φορέα 28 από τους ερωτηθέντες απάντησαν μέτρια και 19 απάντησαν λίγο.

Στην ερώτηση αν ήταν αποτελεσματικός ο Συνεργατισμός 19 απάντησαν ότι ήταν μέτρια και 18 απάντησαν λίγο.

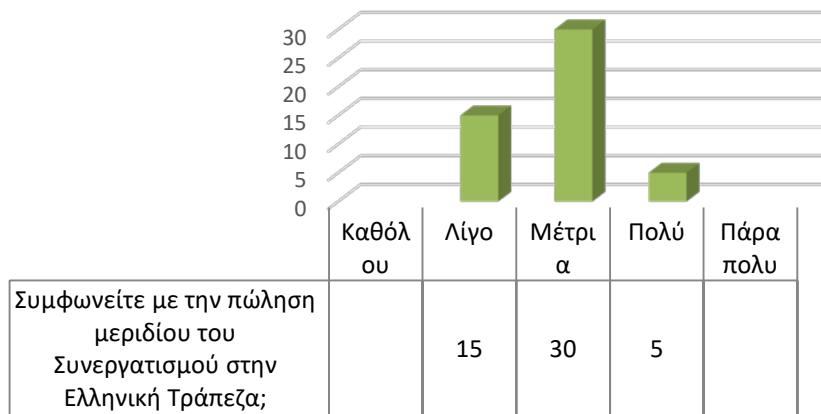

Στην ερώτηση αν ο Συνεργατισμός μπορούσε να βελτιώσει τη λειτουργία του 28 από τους ερωτηθέντες απάντησαν μέτρια, 13 απάντησαν λίγο και 4 απάντησαν πολύ.

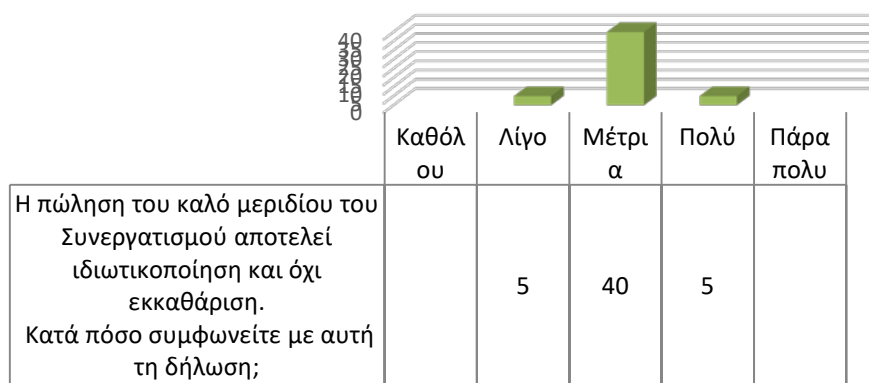
Σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα, στην ερώτηση “Συμφωνείτε με την πώληση μεριδίου του Συνεργατισμού στην Ελληνική Τράπεζα” 28 από τους ερωτηθέντες απάντησαν μέτρια, 14 απάντησα λίγο και 4 πολύ.

Συμφωνείτε με την πώληση μεριδίου του
Συνεργατισμού στην Ελληνική Τράπεζα;

Στην ερώτηση “Η πώληση του καλού μεριδίου του Συνεργατισμού αποτελεί ιδιωτικοποίηση και όχι εκκαθάριση. Κατά πόσο συμφωνείτε με αυτή τη δήλωση;” 38 από τους ερωτηθέντες απάντησαν πως συμφωνούν μέτρια, 9 απάντησαν πολύ και 3 λίγο.

Η πώληση του καλό μεριδίου του Συνεργατισμού
αποτελεί ιδιωτικοποίηση και όχι εκκαθάριση.
Κατά πόσο συμφωνείτε με αυτή τη δήλωση;

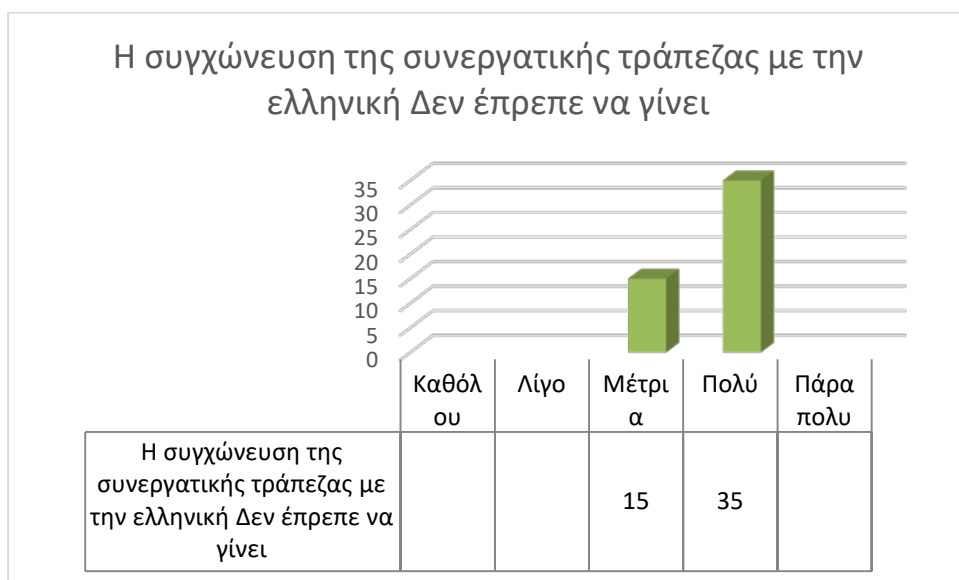
10. Κατά πόσο συμφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις;

Η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική...

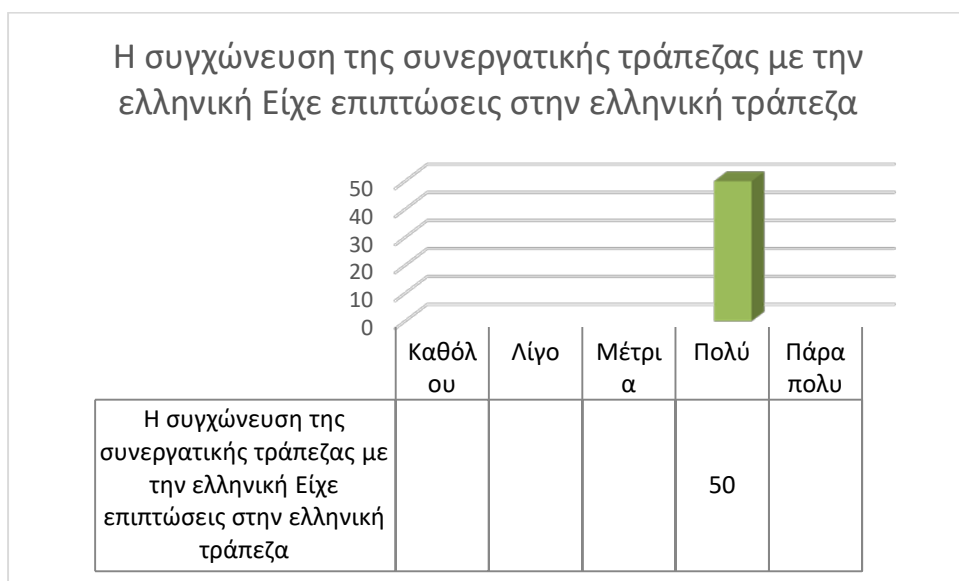
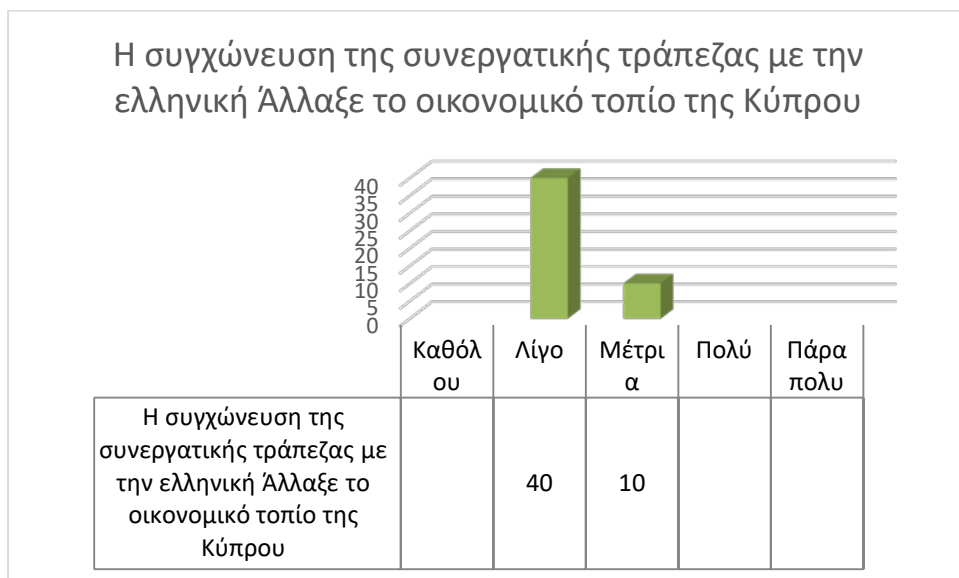
Όπως φαίνεται στο σχεδιάγραμμα, στην ερώτηση αν ήταν απαραίτητη η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική 38 από τους ερωτηθέντες απάντησαν μέτρια και 8 από τους ερωτηθέντες απάντησαν πολύ.

Στην ερώτηση αν δεν έπρεπε να γίνει η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική 33 από τους ερωτηθέντες εκτιμούν πολύ και 13 εκτιμούν λίγο.

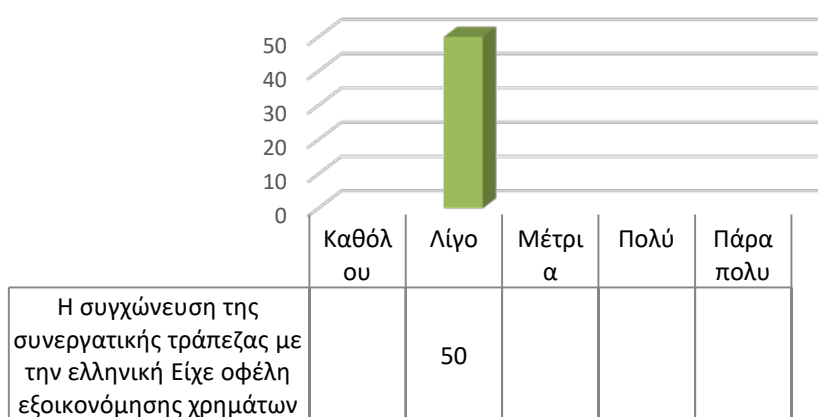
Σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα, στην ερώτηση αν άλλαξε το οικονομικό τοπίο της Κύπρου λόγω της συγχώνευσης της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική 38 από τους ερωτηθέντες απάντησαν λίγο 8 από τους ερωτηθέντες απάντησαν μέτρια.

Στην ερώτηση αν η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική είχε οφέλη εξοικονόμησης χρημάτων η πλειοψηφία απάντησε πως είχε λίγο.

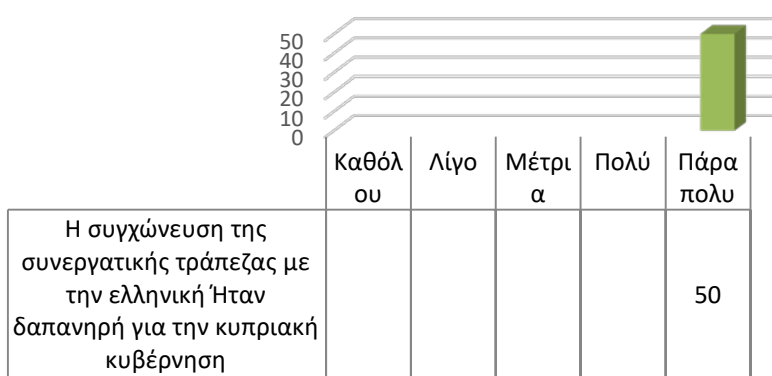

Η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική Είχε οφέλη εξοικονόμησης χρημάτων

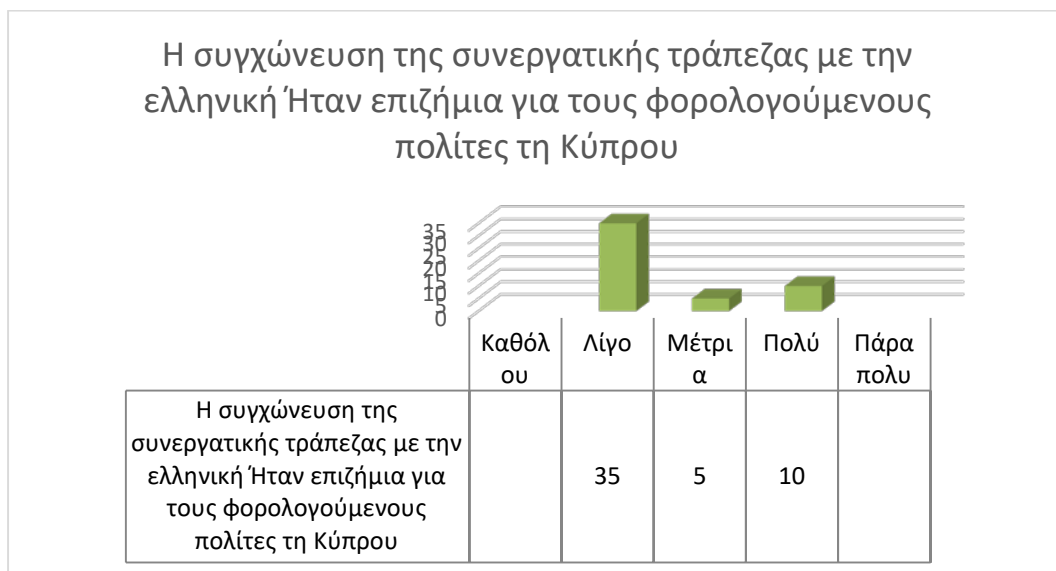

Όπως φαίνεται παρακάτω, στην ερώτηση αν η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική ήταν δαπανηρή για την κυπριακή κυβέρνηση η πλειοψηφία απάντησε “πάρα πολύ”.

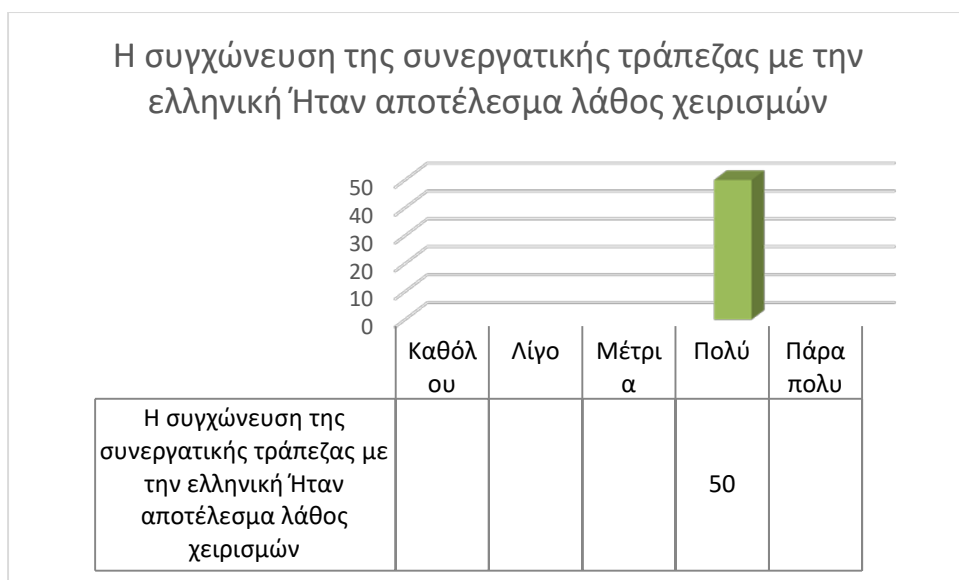
Η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική Ήταν δαπανηρή για την κυπριακή κυβέρνηση

Στην ερώτηση αν η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική ήταν επιζήμια για τους φορολογούμενους πολίτες της Κύπρου 33 από τους ερωτηθέντες απάντησαν λίγο, 8 απάντησαν πολύ και 3 απάντησαν μέτρια.

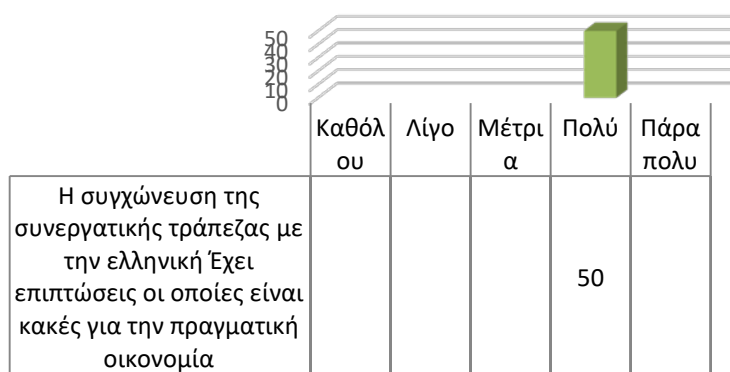

Στην ερώτηση αν η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική ήταν αποτέλεσμα λάθος χειρισμών η πλειοψηφία απάντησε πολύ.

Στην ερώτηση αν η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική έχει επιπτώσεις οι οποίες είναι κακές για την πραγματική οικονομία η πλειοψηφία απάντησε πολύ.

Η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική Έχει επιπτώσεις οι οποίες είναι κακές για την πραγματική οικονομία

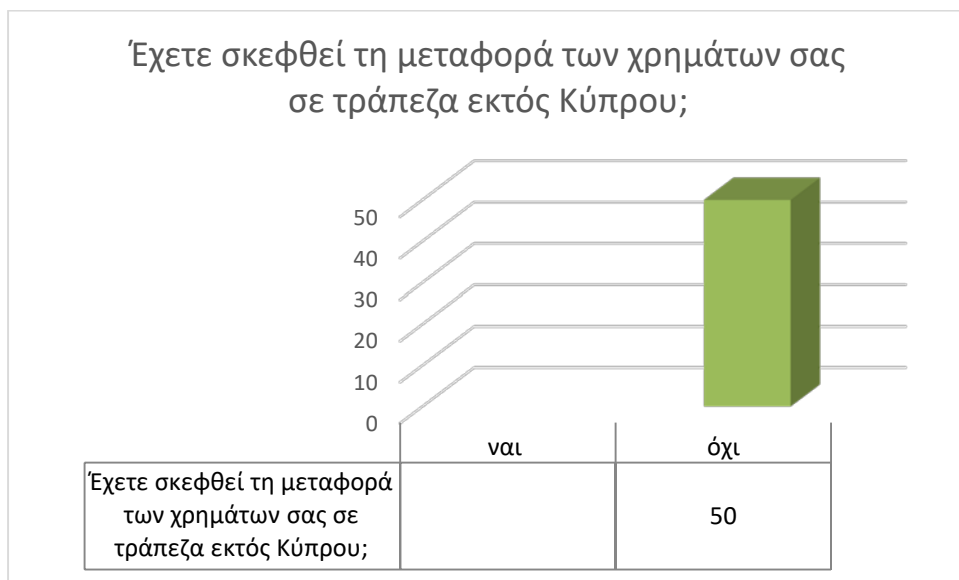
11. Οι χειρισμοί για την συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική τι συναισθήματα σας έχει δημιουργήσει για την αξιοπιστία των τραπεζών;

Στην ερώτηση “Οι χειρισμοί για την συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική τι συναισθήματα σας έχει δημιουργήσει για την αξιοπιστία των τραπεζών;” 47 από τους ερωτηθέντες απάντησαν ανασφάλεια και οι υπόλοιποι 3 απάντησαν απογοήτευση.

12. Έχετε σκεφθεί τη μεταφορά των χρημάτων σας σε τράπεζα εκτός Κύπρου;

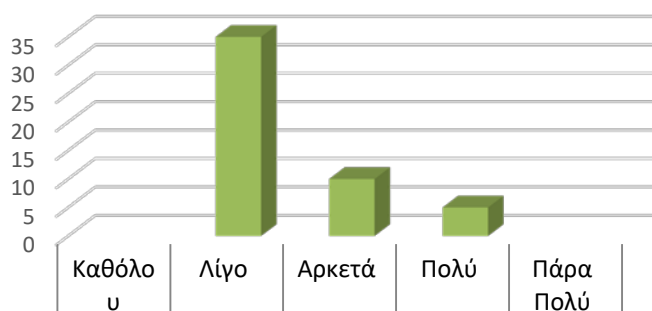
Στην ερώτηση “Έχετε σκεφθεί τη μεταφορά των χρημάτων σας σε τράπεζα εκτός Κύπρου;” η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε όχι.

13. Πιστεύετε ότι η παρούσα κρίση είναι και μια ευκαιρία για αλλαγή προς το καλύτερο;

Όπως φαίνεται και στο σχεδιάγραμμα η πλειοψηφία εκτιμά πως η παρούσα κρίση είναι μια ευκαιρία για αλλαγή προς το καλύτερο,

12. Πιστεύετε ότι η παρούσα κρίση είναι και μια ευκαιρία για αλλαγή προς το καλύτερο;

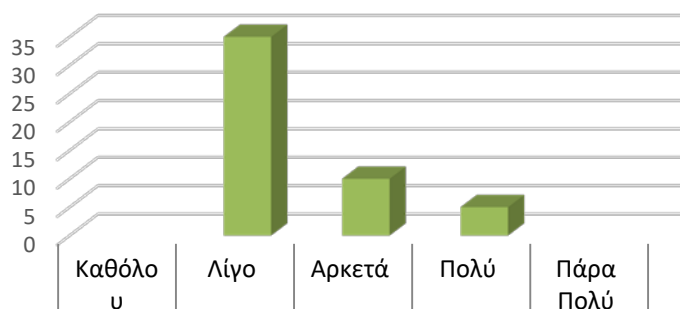

12. Πιστεύετε ότι η παρούσα κρίση είναι και μια ευκαιρία για αλλαγή προς το καλύτερο;		35	10	5	

14. Πιστεύετε ότι η λήξη της παρούσας κρίσης θα βρει την λειτουργία των τραπεζών πιο δυνατή;

Στην ερώτηση “ Πιστεύετε ότι η λήξη της παρούσας κρίσης θα βρει την λειτουργία των τραπεζών πιο δυνατή;” 33 από τους ερωτηθέντες απάντησαν λίγο, 9 απάντησαν αρκετά και 4 απάντησαν πολύ.

Πιστεύετε ότι η λήξη της παρούσας κρίσης θα βρει την λειτουργία των τραπεζών πιο δυνατή;

Πιστεύετε ότι η λήξη της παρούσας κρίσης θα βρει την λειτουργία των τραπεζών πιο δυνατή;		35	10	5	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

Η συντέλεση της συνένωσης σήμανε το πέρασμα της Ελληνικής Τράπεζας στη νέα εποχή, με τη λειτουργία ως ενός συνεκτικού τραπεζικού φορέα μετά την ενσωμάτωση μέρους των τραπεζικών εργασιών της πρώην ΣΚΤ και τη μεταφορά 400.000 πελατών. Η ενσωμάτωση πραγματοποιήθηκε, ουσιαστικά έπειτα από την επίσημη ανάληψη των εργασιών της ΣΚΤ. Το πιο σπουδαίο είναι πως με την αποπεράτωση της ένταξης, έληξε το φαινόμενο των διπλών γραμμών εξυπηρέτησης (branch-in-branch) αφού ανέλαβε η ΣΚΤ (economytoday.sigmalive.com).

Με την αποπεράτωση της ένταξης των συστημάτων και στοιχείων, η τράπεζα μπορεί πια να χειρίζεται επί ίσοις όροις και με ίδια συστήματα και διατυπώσεις από όλα τα σημεία εξυπηρέτησης (καταστήματα, κέντρα επιχειρήσεων, ηλεκτρονικά κανάλια, ΑΤΜ, κ.λπ.) τον κόσμο. Αφορά πιθανόν το πιο εντυπωσιακό χρονικό διάστημα στα χρονικά της τράπεζας, και το επιτελείο δείχνει ασύγκριτη σιγουριά στην επιτυχία του έργου της ένταξης. Στις 16 Σεπτεμβρίου του 2019 ξεκίνησε η διεργασία για την αποπεράτωση της ένταξης, κλείνοντας τα πρώι τα υποκαταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας καθώς και τα κανάλια εξυπηρέτησης, το iBanking, και COOP Mobile. Επίσης, εντός δύο ημερών έπαυσε η λειτουργία του συστήματος του Συνεργατισμού

και διενεργήθηκε η διακίνηση των νέων πελατών στο σύστημα της Ελληνικής (ως άνω).

Το πρωί και ώρα 11:30 έπαυσε και η λειτουργία του iBanking και του COOP Mobile App. Οι πελάτες της τράπεζας είχαν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν το Web Banking ή το Mobile App της Ελληνικής Τράπεζας από το πρωί της Δευτέρας 16/09/2019 και έπειτα, εφόσον ακολουθούσαν τη διαδικασία αυτόματης μεταφοράς στο Web Banking της Τράπεζας. Η τράπεζα, από το ξεκίνημα της εν λόγω διαδικασίας, είχε ήδη διαφυλάξει ότι η μετάβαση στη "νέα Ελληνική" θα πραγματοποιούνταν με ήπιο τρόπο, δίχως να δημιουργήσει επιρροές στους πελάτες στην καθημερινή τους ζωή. Για τούτο το λόγο, οι δοκιμασίες του συστήματος άρχισαν πριν ένα έτος και ισχυροποιήθηκαν το τελευταίο διάστημα, αν και όλες οι πάγιες εντολές για πληρωμές αλλά και τα εμβάσματα πραγματοποιούνταν σε νορμάλ πλαίσια.

Οι κάρτες της Ελληνικής και της ΣΚΤ λειτουργούν κανονικά καθώς η πρόσβαση στο δίκτυο ATM της τράπεζας είναι ανεμπόδιστη. Υπήρξε ενημέρωση από την τράπεζα ότι μολονότι τα IBAN και BIC των λογαριασμών των πελατών της πρώην ΣΚΤ τροποποιήθηκαν, το γεγονός αυτό δεν θα άλλαζε τις συναλλαγές των πολιτών, καθώς θα ίσχυαν και τα προγενέστερα IBAN και BIC των λογαριασμών τους. Το νέο IBAN ήταν εμφανές στη Μηνιαία Κατάσταση Λογαριασμού (statement) που απεστάλη στους πελάτες της τράπεζας από τις 16/09/2019 και έπειτα. Με βάση τη συμφωνία, η Ελληνική απέκτησε ένα ισολογισμό €10,3 δισεκατομμυρίων, ενώ κατέστη η μεγαλύτερη τράπεζα λιανικής στην Κύπρο με το μεγαλύτερο δίκτυο καταστημάτων.

Η ΚΕΔΙΠΕΣ προέβη σε ανακοίνωση των πτυχών της συμφωνίας, όπως και τα γεγονότα σχετικά με την αλληλουχία της κατάστασης με αφορμή τα περιουσιακά στοιχεία. Ειδικότερα, περιουσιακά στοιχεία 9,44 δισεκατομμυρίων ευρώ, τα οποία μειώθηκαν σε 9,14 δις ευρώ, διοχετεύτηκα εν τέλει στην Ελληνική Τράπεζα, σύμφωνα με τον όρο διακίνησης περιουσιακών στοιχείων και καθηκόντων της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας (ΣΚΤ). Η Κυπριακή Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων, θυγατρική της ΣΕΔΙΠΕΣ της διαδόχου οντότητας της ΣΚΤ ανακοίνωσε ότι οι δύο πλευρές ολοκλήρωσαν τον απολογισμό των Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων που διοχετεύονται στην Ελληνική Τράπεζα, την Τετάρτη

19 Δεκεμβρίου. Με βάση τα γεγονότα, στην Ελληνική Τράπεζα διοχετεύτηκαν τα εξής περιουσιακά στοιχεία, όπως ισχύει η μη ελεγμένη λογιστική αξία (brief.com.cy):

Χορηγήσεις: €4.272 εκ.
Ομόλογα: €4.074 εκ.
Μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες: €1.014 εκ.
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία €79 εκ., συν την οφειλή προς την Ελληνική Τράπεζα €48,5 εκ. με βάση την καταληκτική αξία καθαρών περιουσιακών στοιχείων.

Όλο το ποσό των περιουσιακών στοιχείων που διοχετεύτηκαν για να ολοκληρωθεί η Συμφωνία, κατά την ανακοίνωση, αφορά ύψους €9.439 εκ. και έπειτα την προσαρμογή απολογισμού κατά την Συμφωνία σε €9.144 εκ.

Το ίδιο διάστημα στην Ελληνική Τράπεζα μεταφέρθηκαν οι ακόλουθες υποχρεώσεις (ως άνω):

Καταθέσεις πελατών: €8.779 εκ.
Καθήκοντα προς τράπεζες και άλλες υποχρεώσεις: €116 εκ.
Καθήκοντα εκτός ισολογισμού όπως πιστωτικές επιστολές.

Η ΚΕΔΙΠΕΣ αποσαφήνισε, ότι οι εν λόγω αξίες διαφοροποιούνται από τις κοινοποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν στα οικονομικά δεδομένα της Ελληνικής Τράπεζας, καθώς τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που μεταφέρονται αποτιμήθηκαν σε εύλογη αξία από την Ελληνική Τράπεζα. Ανέφερε, παράλληλα, ότι η καθαρή αξία ενεργητικού που μεταφέρθηκε μετά την προσαρμογή αποτίμησης, ανήλθε σε €247 εκ., ενώ κατά την πραγματοποίηση της συναλλαγής η Ελληνική Τράπεζα κατέβαλε ως αντίτιμο το ποσό των €74,2 εκ. Η ΚΕΔΙΠΕΣ τόνισε πως η Κυπριακή Δημοκρατία έχει συμπεριληφθεί στη δοσοληψία με την Ελληνική Τράπεζα και διέθεσε εγγυήσεις αποσκοπώντας στην αποπεράτωση της δοσοληψίας, την προστασία των καταθέσεων και την αμεταβλητότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της οικονομίας ευρύτερα (ως άνω).

Προπορεύτηκε η διάθεση κρατικής στήριξης ύψους €3,6 δις όπου η Κυπριακή Δημοκρατία θα προσπαθήσει να επιφέρει δια της αυτόνομης και προνοητικής

διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων της που συνεχίζουν να υφίστανται στην πρώην ΣΤΚ ως εξής (ως άνω):

Χορηγήσεις ονομαστικής αξίας: €7.371 εκ.
Ακίνητη περιουσία στις ελεύθερες περιοχές ύψους €681 εκ. και όλη η ακίνητη περιουσία στις κατεχόμενες περιοχές.
Μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες: €81 εκ.
Συμμετοχές σε εταιρείες εμπορικού τομέα και άλλα περιουσιακά στοιχεία: €121 εκ.

Για τη συνεχή κατάσταση, η ΚΕΔΙΠΕΣ σημείωσε ότι ο σχεδιασμός, που έγινε μέσα από διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου και τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, περιλαμβάνει τη μεταφορά των περιουσιακών στοιχείων που παραμένουν στην πρώην ΣΚΤ σε θυγατρική εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων, την ΚΕΔΙΠΕΣ, η οποία είναι εξ' ολοκλήρου θυγατρική τη ΣΚΤ, η οποία μετονομάστηκε σε ΣΕΔΙΠΕΣ. Κατά τον Κατάλογο Δεσμεύσεων προς τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού η περιουσία και οι μετοχές της ΚΕΔΙΠΕΣ θα συνιστούν εγγύηση υπέρ της Κυπριακής Δημοκρατίας σε συνάρτηση με την κρατική βοήθεια που παρείχε (ως άνω).

Άρα, τα έσοδα από τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων θα αποπληρώνουν την κρατική βοήθεια. Η πετυχημένη πώληση των περιουσιακών στοιχείων θα εκτιμάται συχνά, θα διευθετείται η επάρκεια των τακτικών και επιχειρηματικών σχεδίων, όπως αναγγέλλεται. Η ομάδα της ΚΕΔΙΠΕΣ απαρτίζεται από 280 άτομα, ενώ 242 άτομα ομάδα της πρώην ΣΚΤ δουλεύουν στην Altamira Asset Management Cyprus (Ltd). Η Altamira Asset Management Cyprus (Ltd) από το 2018 είναι διαχειριστής των χορηγήσεων καθυστερούν πέραν των 90-ημερών και των ακινήτων που δεν αφορούν ίδια χρήση. Η εν λόγω σχέση συνεχίζεται όμως κατά με τον Κατάλογο Δεσμεύσεων η πορεία της σχέσης υπόκειται σε έλεγχο από αυτόνομο οίκο ως προς τη συμφωνία με προϋποθέσεις αγοράς», προστίθεται στην ανακοίνωση (ως άνω).

Εξάλλου το Υπουργείο Οικονομικών έχει αναθέσει σε συμβουλευτικό οίκο (PwC) την εξεύρεση των κατάλληλων μελών που θα απαρτίζουν το Διοικητικό Συμβούλιο του οργανισμού, που σύμφωνα με τις δεσμεύσεις στην Γενική Διεύθυνση

Ανταγωνισμού πρέπει να είναι εξειδικευμένοι με πολυετή εμπειρία στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και των περιουσιακών στοιχείων των ακινήτων. Σε εξέλιξη βρίσκεται επίσης διαγωνισμός για διορισμό συμβουλευτικού οίκου που θα υποβάλει συστάσεις για το νομικό πλαίσιο, την οργανωτική δομή, τη στρατηγική της ΚΕΔΙΠΕΣ, την επιλογή του διαχειριστή ως επίσης και την εκποίηση της συμμετοχής στην Altamira Asset Management Ltd (ως άνω).

Πλέον, οι πελάτες της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας (ΣΚΤ) είναι επίσημα πελάτες της Ελληνικής Τράπεζας και απολαμβάνουν των ίδιων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων με τους υφιστάμενους πελάτες της. Η ενσωμάτωση κατέστη εφικτή, όπως είχε προβλεφθεί, ένα χρόνο μετά την επίσημη ανάληψη των εργασιών της ΣΚΤ και με την ολοκλήρωσή της, διοχετεύτηκαν στην Ελληνική Τράπεζα συνολικά 400.000 πελάτες του πρώην Συνεργατισμού, ενώ τερματίστηκε και το φαινόμενο των διπλών γραμμών εξυπηρέτησης (branch-in-branch) που υπήρξε αμέσως μετά την ανάληψη των εργασιών της πρώην ΣΚΤ από την Ελληνική. Σύμφωνα με ενημέρωση από την Ελληνική Τράπεζα, οι πελάτες του πρώην Συνεργατισμού μπορούν πλέον όλοι να απολαμβάνουν τις αναβαθμισμένες υπηρεσίες από τα ηλεκτρονικά κανάλια και τις ΑΤΜ της Ελληνικής Τράπεζας. Ενδεικτικά, οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να καταθέσουν επιταγές και μετρητά στις ΑΤΜ ή να μεταφέρουν χρήματα στην πιστωτική τους κάρτα, αλλά και να μεταφέρουν χρήματα (έως €1000) μέσω του Web Banking ή του Mobile App σε κυπριακές και ευρωπαϊκές τράπεζες (SEPA), εντελώς δωρεάν (Brief.com.cy).

Είναι αξιοσημείωτο ότι μολονότι τη μεταβολή που θα πραγματοποιηθεί στους αριθμούς λογαριασμών των πελατών, οι υφιστάμενοι αριθμοί ισχύουν ακόμη και η ένταξη δε θα επιφέρει αλλαγές στις δοσοληψίες, αν και όλες οι υφιστάμενες αυτόματες και μόνιμες εντολές, που είναι ήδη καταγεγραμμένες στα συστήματα της πρώην ΣΚΤ, θα αποτελούν προνόμιο της Ελληνικής Τράπεζας και θα είναι σε κανονική ισχύ. Επίσης, κατά τα λεγόμενα αξιωματούχου της Ελληνικής Τράπεζας, η Τράπεζα έχει φροντίσει για την απρόσκοπτη διεκπεραίωση οποιονδήποτε εισερχόμενων εμβασμάτων από άλλες τράπεζες ή από κυβερνητικές υπηρεσίες όπως και για την πληρωμή μισθών και Ελάχιστων Εγγυημένων Εισοδημάτων. Τόνισε ότι δεν είναι απαραίτητη οποιαδήποτε ενέργεια από μέρους των πελατών. Το ΗΕΒΑCΥ2Ν είναι το νέο BIC και θα χρησιμοποιείται με τον νέο λογαριασμό. Οι

πελάτες θα θα πληροφορούνται από οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας ή από το WEB Banking - Mobile App για το νέο IBAN και BIC του λογαριασμού. Σε κανονικά πλαίσια θα διενεργηθεί η παραλαβή των εμβασμάτων αλλά σύμφωνα με την τράπεζα οι πελάτες είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν ακολούθως τους συνεργάτες τους/ αποστολείς εμβασμάτων σχετικά με το νέο τους IBAN. Για άλλες καινούριες εντολές χρειάζεται νέο IBAN. Στα βιβλιάρια επιταγών δεν υπήρξαν οποιεσδήποτε σημαντικές διαφοροποιήσεις επειδή τα ήδη υπάρχον βιβλιάρια θα ισχύουν μέχρι να χρησιμοποιηθούν πλήρως. Μετά τις 16/09/2019 τα νέα βιβλιάρια επιταγών των πελατών θα εκδίδονται με τον νέο αριθμό λογαριασμού τους, ενώ βαθμιαία οι χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες της πρώην ΣΚΤ θα αντικατασταθούν, αλλά μέχρι τότε θα είναι σε κανονική ισχύ και μετά την ενσωμάτωση. Οι συνδρομητές του iBanking της πρώην ΣΚΤ μπορούν να το χρησιμοποιήσουν κανονικά το i-Banking. Οι συγκεκριμένοι πελάτες, θα πρέπει πρωτίστως να συνδεθούν στο iBanking της πρώην ΣΚΤ και έπειτα το σύστημα τους καθοδηγεί, δίχως να είναι απαραίτητο να μεταβούν σε κάποιο κατάστημα. Οι κάρτες, οι λογαριασμοί, τα δάνεια, οι καταθέσεις και οι κοινοί λογαριασμοί των πελατών θα μεταφερθούν και θα φαίνονται στο Web Banking και στο Mobile App της Ελληνικής Τράπεζας. Για λογαριασμούς τρίτων είναι απαραίτητη η υπογραφή εξουσιοδοτήσεων. Επίσης, με βάση τον απολογισμό της συμφωνίας μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της πρώην ΣΚΤ, στην Ελληνική Τράπεζα διοχετεύτηκαν δεδομένα περιουσίας αξίας 9,44 δις ευρώ, τα οποία αργότερα μειώθηκαν σε 9,14 δις ευρώ. Σύμφωνα με τον απολογισμό της συμφωνίας από την ΚΕΔΠΠΕΣ (ως άνω).

Ο Χαράλαμπος Φραντζέσκος, Ανώτατο Διευθυντής Τεχνολογίας στην Τράπεζα, αναφέρει ότι έχουν πραγματοποιηθεί πολλές δοκιμές και επιθεωρήσεις με θετικό πρόσημο. Μέχρι στιγμής, τηρούνται όλα τα χρονοδιαγράμματα του έργου δίχως ολιγωρία.

Σύμφωνα με τον ίδιο, «το πιο σημαντικό που πρέπει να γνωρίζουν οι πελάτες μας είναι ότι πλέον θα μπορούν να εξυπηρετούνται από οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας. Μέχρι το τέλος του χρόνου, η Ελληνική Τράπεζα θα λειτουργεί με 115 καταστήματα παγκύπρια. Επίσης, οι πελάτες της πρώην ΣΚΤ θα μπορούν πλέον να διεκπεραιώνουν τις συναλλαγές που προσφέρονται από τις τεχνολογικά αναβαθμισμένες ΑΤΜ μας. Θα μπορούν να καταθέτουν μετρητά και επιταγές σε

πραγματικό χρόνο, να εκτυπώνουν καταστάσεις λογαριασμού, να μεταφέρουν χρήματα μεταξύ των συνδεδεμένων λογαριασμών της κάρτας και να κάνουν πληρωμές στις πιστωτικές κάρτες» (private.philenews.com).

«Από τη μέχρι σήμερα πορεία του έργου είμαστε πολύ ικανοποιημένοι» αναφέρει. Οι συνάδελφοι που εργάζονται για το έργο αυτό, έχοντας αναγνωρίσει τη σημαντικότητα και πολυπλοκότητα του έργου, επέδειξαν απίστευτη συνέπεια και αφοσίωση και η συνεργασία μεταξύ των ομάδων αποτέλεσε σε πολλές περιπτώσεις (και εξακολουθεί να αποτελεί) καταλύτη για την πετυχημένη ολοκλήρωση του έργου. Ήδη έχουν γίνει αρκετές δοκιμές και έλεγχοι με πάρα πολύ θετικά αποτελέσματα, τα οποία μας κάνουν να είμαστε αισιόδοξοι. Μέχρι σήμερα, έχουν τηρηθεί όλα τα χρονοδιαγράμματα του έργου χωρίς οποιαδήποτε καθυστέρηση. Σε ένα τέτοιο έργο, αυτό μπορεί να θεωρηθεί κατόρθωμα και δείχνει την αποτελεσματική διακυβέρνηση που ακολουθήθηκε από την αρχή. Επιπρόσθετα, να αναφέρουμε ότι από τις 3 Σεπτεμβρίου 2018 μέχρι και σήμερα, έχουν ολοκληρωθεί 4 πολύ σημαντικά Σημεία Αναφοράς (checkpoints), όπου μέσω της ανασκόπησης της όλης πορείας του έργου και των εξελίξεων, επιβεβαιώνεται η αρχική περίοδος ολοκλήρωσης του έργου, δηλαδή ο Σεπτέμβριος του 2019 (ως άνω).

Όσον αφορά στους κινδύνους, ο Χαράλαμπος Φραντζέσκος αναφέρει «ότι ένα έργο τέτοιας εμβέλειας δεν αφορά απλά τη μετάπτωση των δεδομένων από το ένα σύστημα στο άλλο. Η συγχώνευση δύο ξεχωριστών τραπεζών, με διαφορετικά μηχανογραφικά συστήματα και όγκους δεδομένων και κατ' επέκταση υποδομών, απαιτεί προσεκτική μελέτη, προγραμματισμό και ενέργειες ούτως ώστε οι κίνδυνοι να ελαχιστοποιηθούν.

Έχουν ολοκληρωθεί πολλές αλλαγές ούτως ώστε να είμαστε έτοιμοι για τη μετέπειτα πορεία της Ελληνικής Τράπεζας με απώτερο στόχο την αδιάλειπτη και ποιοτική παροχή των υπηρεσιών της Ελληνικής Τράπεζας προς τους πελάτες της.»

Επιπρόσθετα, ο ίδιος αναφέρει ότι το πιο σημαντικό που πρέπει να γνωρίζουν οι πελάτες είναι ότι «πλέον θα μπορούν να εξυπηρετούνται από οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας. Μέχρι το τέλος του χρόνου, η Ελληνική Τράπεζα θα λειτουργεί με 115 καταστήματα παγκύπρια. Επίσης, οι πελάτες της πρώην ΣΚΤ θα μπορούν πλέον να διεκπεραιώνουν τις συναλλαγές που προσφέρονται από τις τεχνολογικά αναβαθμισμένες ΑΤΜ. Θα μπορούν να καταθέτουν μετρητά και επιταγές

σε πραγματικό χρόνο, να εκτυπώνουν καταστάσεις λογαριασμού, να μεταφέρουν χρήματα μεταξύ των συνδεδεμένων λογαριασμών της κάρτας και να κάνουν πληρωμές στις πιστωτικές κάρτες. Έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες ενέργειες ούτως ώστε να μην επηρεαστεί η εξυπηρέτηση των πελατών μας. Όσον αφορά στις αλλαγές που αναπόφευκτα θα έπρεπε να εφαρμοστούν και κυρίως αφορούν τους πελάτες μας της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας, έχει ήδη ξεκινήσει η ενημέρωση και παράλληλα έχουμε φροντίσει ούτως ώστε να υπάρχουν διαθέσιμα κανάλια στα οποία το κοινό μπορεί να απευθυνθεί για οποιοσδήποτε απορίες - το Κέντρο Επικοινωνίας Πελατών (80009999, 22500500), στην ιστοσελίδα μας (www.hellenicbank.com), μέσω της εφαρμογής chatbot που θα είναι επίσης διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας και μέσω των κοινωνικών δικτύων (Facebook, Twitter) στις σελίδες της Ελληνικής Τράπεζας. Παράλληλα, θα υπάρχουν αναρτημένα βίντεο μέσω των οποίων οι πελάτες μας θα μπορούν να ενημερώνονται. Τέλος, το κοινό μπορεί να επισκεφθεί οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας κατά τις ώρες εξυπηρέτησης κοινού, για οποιαδήποτε απορία ή διευκρίνιση.» (ως άνω)

Σε ένα περιβάλλον που μεταβάλλεται ραγδαία, τα δεδομένα και οι συνθήκες στις τράπεζες αλλάζουν με πρωτόγνωρους ρυθμούς. Οι αλλαγές αυτές είναι ήδη αισθητές και οι τράπεζες ειδικότερα, καλούνται να χειριστούν μεγάλες προκλήσεις τόσο σε θέματα ανταγωνισμού όσο και σε θέματα λειτουργίας. Οι τράπεζες διεθνώς επενδύουν στην τεχνολογία δημιουργώντας κέντρα καινοτομίας (innovation centers) και αναπτύσσοντας την ψηφιακή υποδομή τους (digital infrastructure).

Καίριο ρόλο διαδραματίζουν οι εταιρείες FinTech στο σχηματισμό των τραπεζικών πλατφορμών και επιζητούν τμήμα των παραδοσιακών τραπεζικών εισοδημάτων. Οι πελάτες ήδη έχουν ενδυναμωθεί από τις νέες τεχνολογίες είναι μπροστά σε νέες ψηφιακές υπηρεσίες, προσδοκώντας να γίνεται το ίδιο και στον χώρο της τράπεζας, επιζητώντας για κάτι παραπάνω ή κάτι άλλο εφόσον τους παρέχει περισσότερη αξία. Οι πελάτες θέλουν μια γενικότερη επιλογή self-service και ψηφιακών υπηρεσιών που τους επιτρέπει να επιλέξουν, γρήγορα και άμεσα. Συνεπώς, η Ελληνική Τράπεζα καλείται να επιταχύνει σε μεγάλο βαθμό την ψηφιακή της μεταμόρφωση αυξάνοντας ταυτόχρονα το ενδιαφέρον των πελατών της, δεδομένου ότι η τεχνολογία και η καινοτομία κατέχει σπουδαίο ρόλο στην απόκτηση και διατήρηση των πελατών (ως άνω).

Διερευνούνται δύο καίρια ζητήματα από διάφορες ακαδημαϊκές μελέτες για τις συνενώσεις των τραπεζών και είναι τα κάτωθι (Παντελή, 2019):

- επιρροή των συγχωνεύσεων στη λειτουργία και αποτελεσματικότητα των τραπεζών
- επιρροή των συγχωνεύσεων στην αξία αγορών των ιδίων κεφαλαίων του υποψήφιου και των τραπεζών στόχων.

Οι Cornett και Tehranian (1992) και οι Spindit and Tarhan (1992) παρουσίασαν πληροφορίες για αύξηση των λειτουργικών επιδόσεων μετά τη συγκέντρωση. Στις έρευνες των Berger και Humphrey (1992), Piloff (1996) και Berger (1997), πάραυτα, δε παρουσιάστηκαν στοιχεία για αύξηση των λειτουργικών επιδόσεων μετά τη συγκέντρωση. Οι Berger και Humphrey (1994) τόνισαν ακόμη πως οι μελέτες στην πλειοψηφία τους που εξέτασαν τους χρηματοοικονομικούς δείκτες πριν από τη συγχώνευση και έπειτα τη συγκέντρωση δεν επηρέασαν το κόστος λειτουργίας και τους δείκτες κέρδους. Η ολιγορία ανάμεσα στην αποπεράτωση της διαδικασίας συγχώνευσης και της υλοποίησης των προνομίων των συγχωνεύσεων, η επιλογή του δείγματος και οι τρόποι που χρησιμοποιήθηκαν για την επιχορήγηση των συγχωνεύσεων είναι οι αιτίες για τα μικτά αποδεικτικά στοιχεία. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες πιθανόν να παραπλανούν λόγω ότι δε συνυπολογίζουν το μείγμα προϊόντων ή τις τιμές των συντελεστών παραγωγής. Αντιθέτως, οι έρευνες ίσως να έχουν δημιουργήσει αναστάτωση σχετικά με την κλίμακα και το εύρος της αποδοτικότητας με τα λεγόμενα κέρδη απόδοσης X. Τελευταίες έρευνες χρησιμοποίησαν κατηγορηματικά στρατηγικές μείωσης της απόδοσης X για την ταυτοποίηση των πλεονεκτημάτων X της απόδοσης των τραπεζικών συγχωνεύσεων. Άλλες έρευνες έχουν αναλύσει τα πιθανά πλεονεκτήματα και την κλίμακα οικονομικών των συγχωνεύσεων. Ο Landerman (2000) διερεύνησε τα πλεονεκτήματα διαφοροποίησης που πρέπει να επωφελούνται από τις τράπεζες που συγχωνεύονται με τις μη τραπεζικές επιχειρήσεις χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Οι προσομοιούμενες συγχωνεύσεις αμερικανικών τραπεζών και μη τραπεζικών εταιρειών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών κατέδειξαν ότι η διαφοροποίηση των τραπεζών σε ασφαλιστικές εργασίες και χρηματιστηριακή αγορά είναι η βέλτιστη λύση για τη μείωση της πιθανότητας πτώχευσης για εταιρείες χαρτοφυλακίου τραπεζών. Οι Wheelock και Wilson (2004) αντιλήφθηκαν πως η συγκέντρωση στον αμερικανικό

τραπεζικό κλάδο συνάδει με θετικό τρόπο με την ανταγωνιστική θέση και τη γεωγραφική θέση των τραπεζών, το μέγεθος της τράπεζας, τη βαθμολογία διαχείρισης, ενώ συνδέεται με αρνητικό πρόσημο με τη συγκέντρωση της αγοράς (Halkos & Salamouris, 2004).

Το άλλο θέμα που αποσαφηνίστηκε ήταν η ανάλυση των κερδών από συγχώνευση για τα κέρδη στην απόδοση των τιμών των μετοχών του υποψήφιου και των τραπεζών στόχων σε ανακοίνωση της συγχώνευσης. Εδώ, μια συγκέντρωση είναι αναμενόμενο να δημιουργήσει αξία μόνο εάν η συνδυασμένη αξία του υποψήφιου και των εταιρειών-στόχων αυξάνεται μετά τη δήλωση της συγχώνευσης. Μολοταύτα, αρκετές έρευνες δεν βρήκαν άμεση σχέση μεταξύ της συγχώνευσης και των κερδών απόδοσης ή του πλούτου των μετόχων. Ωστόσο, υπάρχουν λόγοι για μικτά αποδεικτικά στοιχεία, καθώς η ανακοίνωση συγχώνευσης λαμβάνει επίσης υπόψη τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται η συμφωνία. Εάν χρησιμοποιούνται οι μετοχικές προσφορές, μπορεί να ερμηνευτεί ως υπερεκτίμηση από τον εκδότη. Ως εκ τούτου, οι αρνητικές ανακοινώσεις που επιστρέφουν στις εταιρείες που υποβάλλουν προσφορές μπορούν να αποδοθούν στην αρνητική σηματοδότηση η οποία είναι εντελώς άσχετη με την αξία που δημιουργείται από τη συγχώνευση. Οι επιστροφές στους μετόχους των υποψήφιων εταιρειών είναι μεγαλύτερες όταν η συγχώνευση χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου με μετρητά από ό,τι στις συγχωνεύσεις, στις οποίες η χρηματοδότηση πραγματοποιείται μέσω μετοχικού κεφαλαίου. Υπάρχει ένα ακόμη πρόβλημα με αυτήν την ανάλυση μελέτης γεγονότος σαν να υπάρχει ένα κύμα ενοποίησης. οι συγχωνεύσεις αναμένονται από τους μετόχους και τον αναλυτή. Οι πιθανοί υποψήφιοι για τις συγχωνεύσεις υπογραμμίζονται και γίνονται δημοφιλείς από τον οικονομικό τύπο και τους αναλυτές της χρηματιστηριακής αγοράς. Η ανάλυση της μελέτης συμβάντων μπορεί να αποτύχει (Theriou & Demetriades, 2009).

Ως εκ τούτου, η ανάλυση των συγκεντρώσεων ανά τον κόσμο και η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας δεν παρέχουν ισχυρά στοιχεία σχετικά με τα οφέλη που έχουν αποκτήσει οι τράπεζες στις συγχωνεύσεις στον τραπεζικό κλάδο. Επίσης, τα ευρήματα της βιβλιογραφίας έρχονται σε αντίθεση με τα συμπεράσματα των συμβούλων που βρίσκουν σημαντική εξοικονόμηση κόστους και λειτουργική αποτελεσματικότητα που επιτυγχάνεται μέσω συγχωνεύσεων. Οι λόγοι για τους

οποίους η ακαδημαϊκή μελέτη δεν βρίσκει πλεονεκτήματα κόστους και οι συμβούλοι τονίζουν αυτό το γεγονός (Maditinos et al, 2009).

Συμπεράσματα

Παγκοσμίως οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές έχουν καταστεί ένας από τους πιο σημαντικούς τρόπους για την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων πλήττοντας και τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών δημιουργώντας την εμφάνιση τεράστιων τραπεζών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Η κύρια αιτία για τις συγχωνεύσεις είναι η μεγάλη ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου όπου εστιάζουν στις οικονομίες κλίμακας και την αποδοτικότητα στο κόστος. Κάποιοι συντελεστές οι οποίοι κατευθύνουν προς τις συγχωνεύσεις είναι η αρχή «πολύ μεγάλη για αποτυχία» ακολουθούμενη από τις αρχές. Σε κάποια κράτη όπως η Γερμανία, οι αδύναμες τράπεζες συγχωνεύθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Αρκετές ακαδημαϊκές έρευνες ανέλυσαν τα κέρδη για τη συγκέντρωση στον κλάδο της τράπεζας υιοθετώντας δύο τακτικές. Εκτίμηση της μακροπρόθεσμης απόδοσης της συγχώνευσης με την ανάλυση των λογιστικών στοιχείων, όπως η απόδοση των περιουσιακών στοιχείων, το λειτουργικό κόστος και οι δείκτες αποτελεσματικότητας. Οι συγχωνεύσεις εκτιμάται πως έχουν προσανατολίσει σε καλύτερες επιδόσεις εφόσον η μεταβολή των επιδόσεων που στηρίζονται στη λογιστική είναι ανώτερη των μεταβολών στις επιδόσεις των συγκρίσιμων τραπεζών που δεν έλαβαν μέρος στη διαδικασία της συγχώνευσης. Μια άλλη τακτική είναι να αναλυθούν τα κέρδη στην τιμή των μετοχών του υποψήφιου και της εταιρείας στόχου γύρω από την ανακοίνωση της συγχώνευσης. Με την εν λόγω τακτική η συγχώνευση εκτιμάται πως δημιουργεί αξία εφόσον η συνδυασμένη αξία του υποψήφιου και των τραπεζών-στόχων αυξάνεται με την ανακοίνωση της συγχώνευσης και οι συνακόλουθες και οι

τιμές των μετοχών αντανακλούν την ενδεχόμενη αξία των τραπεζών που απορροφώνται (Παντελή, 2019).

Με το πέρασμα του καιρού, οι άνθρωποι έχουν δει ανάπτυξη στον κόσμο των επιχειρήσεων και θα συνεχιστεί να καταγράφεται κι άλλη εξαιτίας της γρήγορης τεχνολογικής ανάπτυξης των τελευταίων ετών. Η συγχώνευση και οι εξαγορές (M & A) βοήθησαν σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη της οικονομίας του κόσμου και συνέβαλαν με έμμεσο τρόπο στη δημιουργία σταθερότητας σε κάποιες βιομηχανίες στα αναπτυσσόμενες και στα ανεπτυγμένα κράτη. Μια συγχώνευση αφορά τη συγχώνευση δύο ή παραπάνω επιχειρήσεων που αναπτύσσουν δραστηριότητες εμπορικού περιεχομένου. Απεναντίας, η απόκτηση είναι όταν μια επιχείρηση επωμίζεται μια άλλη και η ταυτότητα της άλλης επιχείρησης είναι δυνατόν να διαγραφεί αφού γίνεται προσχώρησή της σε μεγαλύτερη επιχείρηση. Οι πιο πολλές επιχειρήσεις και συγχωνεύσεις έχουν πραγματοποιηθεί ως απόρροια της πραγμάτωσης οικονομικών κλίμακας και παρείσφρησης σε νέες αγορές. Αρκετοί εργαζόμενοι τραπεζιτών εκτιμούν ως απειλή τις συγχωνεύσεις και τις εξαγορές για την εργασία τους αφού το διάστημα θα σημειώσει τη ζήτηση των μετόχων για μείωση του εργατικού επιτελείου. Η υλοποίηση της διαχείρισης ανθρώπινου επιτελείου και το περιβάλλον συγχωνεύσεων και εξαγορών θα δημιουργήσει προβλήματα εξαιτίας των μεταβολών που θα σημειωθούν στις διατυπώσεις και τις στρατηγικές της νέας επιχείρησης. Η σαρωτική πλειονότητα των μελετών για τις εξαγορές συγχωνεύσεων είναι μεταρρυθμιστική και εστιάζεται σε εταιρικούς φορείς που συζητούν στο χρηματιστήριο, κάνοντας χρήση ποσοτικών δευτερευόντων στοιχείων που διατίθενται από μεγάλο αριθμό βάσεων δεδομένων (Bain, 2010).

Υπάρχει εναλλακτική λύση σε σχέση με τη συμφωνία της Ελληνικής Τράπεζας και της Συνεργατικής Τράπεζας, η οποία θα είναι λιγότερο δαπανηρή για τον φορολογούμενο, θα συμβάλει καλύτερα στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και θα προσφέρει μια βελτιωμένη και αξιόπιστη βάση για την παραγωγική χρήση των τραπεζικών κεφαλαίων για τη δημιουργία οικονομικής ανάπτυξης; Τους στόχους και τα αμφισβητήσιμα κίνητρα των βασικών μετόχων της Ελληνικής Τράπεζας που επιθυμούν να αποκτήσουν τα κεραμευτικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις κατάθεσης της Συνεργατικής Τράπεζας με πολύ ευνοϊκούς όρους, συνιστάται στην

κυβέρνηση να αναλάβει τον ισολογισμό του καλού μέρους του η Συνεργατική Τράπεζα που κατευθυνόταν προς την Ελληνική Τράπεζα και εγκαθίδρυσε εγκαίρως νέα τράπεζα. Η αποστολή και ο ρόλος αυτής της νέας τράπεζας θα είναι η ενδιάμεση και η αξιοποίηση των οικονομικών αποταμιεύσεων, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε μετοχική χρηματοδότηση για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης. Οι διευθυντές της νέας τράπεζας θα πρέπει να είναι ικανοί επαγγελματίες, οι οποίοι θα πρέπει να υποστηρίζονται από δικηγόρους, λογιστές, εμπειρογνώμονες αναδιάρθρωσης του χρέους, οικονομικούς αναλυτές, οικονομολόγους και άλλα ταλαντούχα άτομα που επιλέγονται με βάση τις δυνατότητές τους και όχι την πίστη και τις σχέσεις τους με τους υπουργούς και τους πολιτικούς. Η διοίκηση και το προσωπικό πρέπει να ξεκινήσουν να κατευθύνουν την Τράπεζα προς την εξειδίκευση σε αναπτυξιακές τραπεζικές δραστηριότητες κατά κάποιο τρόπο σύμφωνα με τις προτάσεις του Σαββάκη Σαββίδη στο πρόσφατο βιβλίο του "Ο εναλλακτικός τρόπος αντιμετώπισης της Συνεργατικής Τράπεζας Κύπρου" στο SSRN (Maniso, 2018).

Καθώς αυτή η τράπεζα θα ανήκει στην κυβέρνηση με πιθανές εισφορές κεφαλαίου από διεθνείς οργανισμούς όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, δεν θα χρειάζονται δαπανηρές εγγυήσεις και συστήματα προστασίας με στόχο την αποφυγή κινδύνων. Οι καταθέσεις των πελατών της Συνεργατικής Τράπεζας θα μεταφερθούν αυτόματα στη νέα τράπεζα μετά την ενεργοποίησή της, μέχρι 100.000 Ευρώ ασφαλισμένα για προστασία από την κυβέρνηση. Θα αποφευχθούν έτσι τα προβλήματα που περιγράφηκαν παραπάνω σχετικά με τις χρηματοοικονομικές εκροές από τις τράπεζες από τη μεταφορά των καταθέσεων των πελατών της Συνεργατικής Τράπεζας στην Ελληνική Τράπεζα που προκαλούν το σύνολο των ατομικών καταθέσεων τους σε τράπεζα να ξεπεράσουν το ασφαλιστικό όριο των 100.000 Ευρώ (ως άνω).

Η χρηματοπιστωτική αστάθεια που αντανάκλαται στις προθεσμιακές καταθέσεις προέρχεται συνήθως από τη σπατάλη χρημάτων και κατάχρησης τραπεζικών κεφαλαίων από τραπεζίτες για την επέκταση πολλών δανείων σε πελάτες που δεν έχουν τη δυνατότητα αποπληρωμής και σε όσους δεν επιθυμούν να αποπληρώσουν, όπως στην περίπτωση της Κύπρου πριν από την κρίση του 2012/13. Ομοίως, η πορεία των καταθέσεων της Συνεργατικής Τράπεζας κατά το 2018 αντικατοπτρίζει την έντονη αντίληψη ότι τα κεφάλαια της Τράπεζας είναι κακοδιαχειρίσιμα μια άποψη υποστηριζόμενη από το υπερβολικά υψηλό επίπεδο μη

εξυπηρετούμενων δανείων της Τράπεζας και ορισμένων καθυστερημένων χορηγήσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, θεωρείται ότι η διαχείριση μιας νέας τράπεζας αποτελούμενης από αρμόδιους επαγγελματίες θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τον ισολογισμό του καλού μέρους της Συνεργατικής Τράπεζας που κατευθύνθηκε στην Ελληνική Τράπεζα πολύ πιο προσεκτικά και παραγωγικά από ό, και οι πολιτικά συνδεδεμένοι μέτοχοι και η διοίκηση της Ελληνικής Τράπεζας. Και αυτή η μεγαλύτερη αρμοδιότητα της νέας Τράπεζας στην ανάπτυξη των δανειοληπτικών της κεφαλαίων θα βοηθούσε στην αποκατάσταση της ομοιότητας της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και θα παρείχε μια ισχυρότερη βάση για την υγιή και συνεχή ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας. Αυτή είναι μια ανάκαμψη μετά την αναπόφευκτη οικονομική επιβράδυνση που συνδέεται με τη σημαντική αύξηση των ιδιωτικών αποταμιεύσεων που απαιτούνται για την πραγματοποίηση των μεγάλων αποπληρωμών των τεράστιων ποσών χρέους και φορολογικών υποχρεώσεων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων (Manison, 2018).

Βιβλιογραφία

Αντωνίου, Α. (2018). Οι αριθμοί της νέας Ελληνικής. Inbusinessnews.reporter.com. Διαθέσιμο στο: Πρόσβαση [31/3/2018].

Γιασεμίδης <http://www.sigmalive.com/simerini/business/527217/i-dekaetia-ton-megalon-allagon-sto-trapeziko-systima-tis-kyprou>

Athanasoglou P, I. Asimakopoulos, and E. Georgiou (2009) „The Effect of M&A Announcement on Greek Bank Stock Returns“, Bank of Greece, Economic Bulletin.

Athanasoglou P. and N. Brissimis (2004) „The Effect of M&A on Bank Efficiency in Greece“, Bank of Greece, Economic Bulletin.

Bain & Co (2010) The 10 Steps to Successful M&A Integration, Bain & Co, by Rouse, T. and Frame, T. UK: London.

BCG (2009) Venturing Abroad: Chinese Banks and Cross-border M&A. The Boston Consulting Group, UK: London.

BCG (2008) The Return of the Strategists: Creating Value with M&As in Downturns. The Boston Consulting Group, UK: London.

Beitel P. and D. Schiereck (2001) „Value Creation at the Ongoing Consolidation of the European Banking Market“, Vol. 5, Issue 1. Cited in Maditinos,

‘Κύπρος: Δημοσιονομικό έλλειμμα 1,1 δισ. ευρώ το 2018, λόγω Συνεργατισμού’. Bankingnews.gr. 28/2/2019. Διαθέσιμο στο: <http://bankingnews.gr/index.php?id=411618> [Πρόσβαση 31/3/2019].

D., Theriou, N. and Demetriades, E. (2009) „The Effect of Mergers and Acquisitions on the Performance of Companies – The Greek Case of Ioniki-Laiki Bank and Pisteos Bank“, European Research Studies, Vol. XII, Issue 2.

Berger A.N. (2007) „Obstacles to a Global Banking System: “Old Europe” versus “NewEurope”“, Journal of Banking and Finance, Vol. 31, 1955-1973. Birkinshaw,

Bresman & Hakanson (2000) Managing the Post-acquisition Integration Process: How the Human Integration and Task Integration Processes Interact to Foster Value Creation“, Journal of Management Studies, Vol. 37, No.3, pp. 395- 425.

Capgemini Research (2006) Retail Banking Mergers and Acquisitions: Strategic Choices, France: Paris.

Clayes S. and C. Hainz (2007) „Acquisition versus Greenfield: The Impact of the Mode of Foreign Bank Entry on Information and Bank Lending Rates“, ECB Working Paper. No.653 [SSRN: <http://ssrn.com/abstract=913324>] 65

Campa J.M. and I. Hernando (2006) „M&As Performance in the European Financial Industry“, Journal of Banking and Finance, Vol. 30, pp. 3367-3392.

Capital (2012) Trends of M&A in Greece [Online]. Available from: www.Capital.gr. [Accessed: 20th March 2012]

Capital (2011) Provopoulos: Against Greek Debt Restructuring, Wants Bank Mergers [Online]. Available from: www.Capital.gr. [Accessed: 5th April 2011] Credit Suisse (2010) M&As in the European Banking Sector, UK: London.

Deloitte (2010) Intergation is Key: M&As and the European Banking Landscape, UK: London.

Dodd P. and J.B. Warner (1983) „On Corporate Governance: A Study of Proxy Contests“, Journal of Financial Economics, Vol. 11, pp. 401-38. Cited in Athanasoglou, P. and Brissimis, N. (2004). „The Effect of Mergers Acquisitions on Bank Efficiency in Greece“, Bank of Greece, Economic Bulletin.

ECB (2007) Liquidity, Information, and the Overnight Rate. By C. Ewerhart, N. Cassola, S. Ejerskov and N. Valla, July 2004.

ECB (2005) Mergers and Acquisitions and Bank Performance in Europe: The Role of Strategic Similarities, Series No. 398 / October 2004.

ECB (2000) Mergers and Acquisitions Involving the EU Banking Industry – acts and Implications, January 2000.

(The) Economist (2010) Chinese acquisitions: China buys up the world. Published date: 11/11/2010, UK: London.

FinancialMirror (2011) NBG's Bid for Alpha Could Kick Start MPB, BOCY Interest [Online] Available from: http://www.financialmirror.com/News/Business_and_Finance/22728n [Accessed: 2nd April 2011]

Focarelli D. and A.F. Pozzolo (2008) „Cross-Border M&As in the Financial Sector: Is Banking Different from Insurance?“ Journal of Banking and Finance, Vol. 32, pp. 15-29

FT (2012) Mergers to Kickstart Greek Bank Consolidation. [Online]. Available from: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/11187366-d18f-11e0-89c0-00144feab49a.html#axzz1vZTxmRfj> [Accessed: 15th April 2012]

FT (2011a) Greece's Alpha Bank hit by Sharp Fall in Profits [Online]. Available from: <http://www.ft.com/cms/s/0/f153e1b8-54cb-11e0-b1ed-> [Accessed: 16th April 2011]

FT (2011b) Greece Banks Braced for Consolidation [Online] Available from: <http://www.ft.com/cms/s/0/f0c9e278-9294-11df-9142-00144feab49a.html#ixzz1IiqHwvcR> [Accessed: 10th April 2011]

FT (2010) Rush of M&A Activity Boosts Advisers and Banks. Published: 27th September 2010, UK: London. 66

Halkos G. and D. Salamouris (2004), Efficiency Measurement of the Greek Commercial Banks with the use of Financial Ratios: A Data Envelopment Analysis Approach“, Management Accounting Research, Vol. 15, pp. 201-224.

JP Morgan (2009) M&A Holdback: Banks, UK: London.

Leyshon A. (2011) Financial Services Mergers and Acquisitions: Consumer Impacts. UK: University of Nottingham.

Liargovas P. and S. Repousis (2010) „The Impact of Mergers and Acquisitions on the Performance of the Greek Banking Sector: An Event Study Approach“, International Journal of Economics and Finance, Vol. 3, No. 2; May 2011.

Maditinos D., N. Theriou and E. Demetriades (2009) „The Effect of Mergers and Acquisitions on the Performance of Companies – The Greek Case of Ioniki-Laiki Bank and Pisteos Bank“, European Research Studies, Vol. XII, Issue 2.

McKinsey (2012) Why bad multiples happen to good companies. UK: London
McKinsey (2007) Successful mergers start at the top. UK: London

McKinsey (2006) Merging bank operations across borders. UK: London

McKinsey (2005) Negotiating better cross-border banking mergers in Europe.
US: New York

McKinsey (2004a) Where mergers go wrong. UK: London. McKinsey (2004b)
Can banks grow beyond M&A. US: New York

McKinsey (2002) Deals that create value. US: New York

Merger Report (2011) Alpha Bank and Eurobank EFG Join Forces to Create a
Leading Bank in Greece and Southeastern Europe. Athens, 29th August 2011.

Mylonakis J. (2006) „The Impact of Banks“ Mergers & Acquisitions on their
Staff Employment and Effectiveness“, International Research Journal of Finance and
Economics. ISSN 1450-2887 Issue 3 (2006)

Mylonidis N. and I. Kelnikola (2006) „Merging activity in the Greek banking
system: A financial accounting perspective“, South Eastern Europe Journal of
Economics. Vol. 1, pp. 121-144

Reuters (2011). M&A: Eurobank and Alpha bank. [Online] Available from:
[http://www.reuters.com/article/2011/08/28/us-greece-
banksidUSTRE77Q24520110828](http://www.reuters.com/article/2011/08/28/us-greece-banksidUSTRE77Q24520110828) [Assessed: 20th October 2011]

Robinson S. (2010) „The Mergers & Acquisitions Review“, Law Business
Research (Ch. 19).

Roll R. (1986) „The Hubris Hypothesis of Corporate Takeovers“, Journal of
Business, Vol. 59, pp. 97-216.

SNL reports. (2012) Eastern European banking sector reports. London: UK

Stengos T. and E. Panas (1992) „Testing the Efficiency of the Athens Stock
Exchange: Some Results from the Banking Sector“, Empirical Economics, Vol. 17, pp.
239-252. Cited in Mylonidis, N. and Kelnikola, I. (2006). „Merging activity in the 67

Greek banking system: A financial accounting perspective“, South Eastern
Europe Journal of Economics. Vol. 1, pp. 121-144

Straub T. (2007) Reasons for frequent failure in Mergers and Acquisitions - A comprehensive analysis. Wiesbaden Deutscher University. ISBN: 978-3835008441

Vander Vennet R. (2002) „Cross-border mergers in European Banking and bank Efficiency“, University of Gent. Working Paper 152.

Voloudakis E. (2002) Bank mergers and acquisitions: A first assessment. Epilogi (Trends: The Greek economy in 2002)

Weber T. (2011) The Impact of Mergers and Acquisitions in the Banking and Insurance Sector. UNI-Europa Finance. EU: Brussels

‘Γ. Παντελή: Προς το συμφέρον της οικονομίας η συγχώνευση με την Ελληνική’. 29/8/2019. *Omegalive*. Διαθέσιμο στο: <https://omegalive.com.cy/g-pantelh-pros-to-symferon-ths-oikonomias-h-sygxwneysh-me-thn-ellhnikh> Πρόσβαση στις [9/2/2018].

Hellenic Bank (2018). Hellenic bank completes the acquisition of certain assets and liabilities of the Cyprus cooperative bank. *Hellenic Bank*. 3/9/2018. Διαθέσιμο στο: <https://www.hellenicbank.com/portalserver/content/api/contentstream-id/ba122ca0-b615-4054-878e-cf272e6e3254/f354f68c-2ce5-4851-925d-6e658573ff3d/Coop/Announcement3.pdf> Πρόσβαση στις [6/2/2018].

Manison, L. G. (2018). The Hellenic Bank-Cyprus Cooperative Bank Deal. *Stockwatch*. 4/7/2018. Διαθέσιμο στο: <https://www.stockwatch.com.cy/el/blog/685933-hellenic-bank-cyprus-cooperative-bank-deal> Πρόσβαση στις [6/2/2018].

Φέσιας, Λ. Ελληνική Τράπεζα-Συνεργατισμός: "Και ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν". 16/6/2018. *Alphanewslive*. Διαθέσιμο στο: <https://www.alphanews.live/economy/ellenike-trapeza-synergatismos-kai-esontai-oi-dyo-eis-sarka-mian-binteo> [6/2/2018].

https://economytoday.sigmalive.com/epiheiriseis/banking/12011_apo-deyteras-i-nea-elliniki-trapeza

<https://www.brief.com.cy/oikonomia/kypros/apotimisi-deal-skt-ellinikis-ti-elabe-kai-ti-ypohreoseis-ehei>

<https://www.brief.com.cy/etairika-nea/stin-nea-epohi-eiserhetai-apo-simera-i-elliniki-trapeza-videos>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Η Συγχώνευση Ελληνικής και Συνεργατικής Τράπεζας

Το παρόν ερωτηματολόγιο διερευνά όψεις της συγχώνευσης της ελληνικής με την συνεργατική τράπεζα της Κύπρου.

Παρακαλώ απαντήστε με ειλικρίνεια. Τα στοιχεία που θα συλλεγούν, θα χρησιμοποιηθούν με εμπιστευτικό τρόπο.

ΜΕΡΟΣ Α: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο

Άνδρας   Γυναίκα

2. Ηλικία

18-25 ετών   26-35 ετών   36-45 ετών   46-55 ετών $\geq$ 56 ετών

Υπήρξε πιστός στα ιδανικά του Κυπριακού λαού	☐	☐	☐	☐	☐
Μετατράπηκε σε τραπεζικός κερδοσκοπικός φορέας	☐	☐	☐	☐	☐
Ήταν αποτελεσματικός ο Συνεργατισμός;	☐	☐	☐	☐	☐
Μπορούσε να βελτιώσει τη λειτουργία του;	☐	☐	☐	☐	☐
Συμφωνείτε με την πώληση μεριδίου του Συνεργατισμού στην Ελληνική Τράπεζα;	☐	☐	☐	☐	☐
Η πώληση του καλό μεριδίου του Συνεργατισμού αποτελεί ιδιωτικοποίηση και όχι εκκαθάριση. Κατά πόσο συμφωνείτε με αυτή τη δήλωση;	☐	☐	☐	☐	☐

10. Κατά πόσο συμφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις;

Η συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική...	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Ήταν απαραίτητη	☐	☐	☐	☐	☐
Δεν έπρεπε να γίνει	☐	☐	☐	☐	☐
Άλλαξε το οικονομικό τοπίο της Κύπρου	☐	☐	☐	☐	☐
Είχε επιπτώσεις στην ελληνική τράπεζα	☐	☐	☐	☐	☐
Είχε οφέλη εξοικονόμησης χρημάτων	☐	☐	☐	☐	☐
Ήταν δαπανηρή για την κυπριακή κυβέρνηση	☐	☐	☐	☐	☐
Ήταν επιζήμια για τους φορολογούμενους πολίτες τη Κύπρου	☐	☐	☐	☐	☐
Ήταν αποτέλεσμα λάθους χειρισμών	☐	☐	☐	☐	☐

Έχει επιπτώσεις οι οποίες είναι κακές για την πραγματική οικονομία

11. Οι χειρισμοί για την συγχώνευση της συνεργατικής τράπεζας με την ελληνική τι συναισθήματα σας έχει δημιουργήσει για την αξιοπιστία των τραπεζών;

- Απογοήτευση Άγχος Ανασφάλεια
 Τίποτα από τα παραπάνω Άλλο _____

12. Έχετε σκεφθεί τη μεταφορά των χρημάτων σας σε τράπεζα εκτός Κύπρου;

- Ναι Όχι

13. Πιστεύετε ότι η παρούσα κρίση είναι και μια ευκαιρία για αλλαγή προς το καλύτερο;

- Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα Πολύ

14. Πιστεύετε ότι η λήξη της παρούσας κρίσης θα βρει την λειτουργία των τραπεζών πιο δυνατή;

- Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα Πολύ

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ